

Rapport

HOE VEILIG IS ZEVENAAR?

Veiligheidsmonitor gemeente Zevenaar 2017

juni 2018

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Rapportnummer

2018/079

Datum

Juni 2018

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

Auteur(s)

Rik Derksen/ Wouter Andringa/ Frank ten Doeschot

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	6
1. Inleiding.....	10
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	10
1.2 Steekproef en respons	10
1.3 Vragenlijst.....	11
1.4 Analyse	11
1.5 Presentatie van de cijfers	12
1.6 Leeswijzer	12
2. Leefbaarheid woonbuurt.....	14
2.1 Fysieke voorzieningen	14
2.2 Sociale cohesie	16
2.3 Oordeel over de woonbuurt	18
2.4 Functioneren gemeente.....	19
3. Overlast in de buurt.....	22
3.1 Fysieke verloedering	22
3.2 Sociale overlast.....	24
3.3 Verkeersoverlast	26
3.4 Hinder van horecagelegenheden.....	28
3.5 Totale overlast	28
3.6 aanpak van buurtproblemen	29
3.7 Respectloos gedrag	29

4.	Veiligheidsbeleving.....	32
4.1	Veiligheidsbeleving in de buurt.....	32
4.2	Veiligheidsbeleving in woonplaats.....	35
4.3	Veiligheidsbeleving algemeen	36
4.4	Verwachte kans op slachtofferschap	36
5.	Slachtofferschap.....	39
5.1	Slachtofferschap geweldsdelicten	39
5.2	Slachtofferschap vermogensdelicten	40
5.3	Slachtofferschap vernielingen	42
5.4	Slachtofferschap totaal.....	44
5.5	Slachtofferschap cybercrime	44
6.	Preventie.....	48
6.1	Sociopreventieve maatregelen	48
6.2	Technopreventieve maatregelen.....	50
7.	Burgers en politie.....	53
7.1	Contacten burgers met politie	53
7.2	Functioneren politie in de buurt.....	55
7.3	Functioneren politie in het algemeen.....	57
8.	Burgerparticipatie	59
8.1	Burgerparticipatie in buurtveiligheid	59
8.2	BuurtWhatsApp-groep.....	60
9.	Verdachte situaties.....	64
9.1	Verdachte situaties meegemaakt.....	64
9.2	Handelingswijze	65
Bijlage 1.	Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor	68
1.	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	68
2.	Patronen in de Veiligheidsmonitor.....	70

SAMENVATTING

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Zevenaar 2017 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en trends per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op trends, benchmarks en wijken.

Leefbaarheid- en veiligheid in Zevenaar

Leefbaarheid woonomgeving: 35 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de gemeente.

Voor de fusiegemeente Zevenaar is onderzoek gedaan naar de leefbaarheid van de woonomgeving. Ontwikkelingen op het gebied van sociale cohesie en fysieke kwaliteit zijn beperkt ten opzichte van 2014 in de fusiegemeente. Desalniettemin wordt de sociale cohesie in voormalig gemeente Rijnwaarden als minder ervaren. Wel geven meer inwoners van de voormalige gemeente aan dat de buurt vooruit is gegaan. Het rapportcijfer voor de leefbaarheid is afgenomen in Rijnwaarden, terwijl die gemiddeld genomen gelijk is gebleven.

Overlast in de buurt: 40 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar ervaart veel overlast in een of andere vorm.

Inwoners van de fusiegemeente Zevenaar ervaren gemiddeld genomen ongeveer evenveel overlast als in 2014. In de voormalig gemeente Rijnwaarden is het aandeel inwoners dat overlast ervaart toegenomen ten opzichte van 2014. Het gaat dan vooral om verkeersoverlast, maar ook om verloedering in de vorm van bekladde muren en sociale overlast door drugsgebruik of drugshandel. In Zevenaar komt sociale overlast meer voor dan in 2014, maar ook vernieling van straatmeubilair en parkeerproblemen.

Veiligheidsbeleving: 32 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar voelt zich wel eens onveilig in het algemeen.

In hoofdstuk 4 wordt veiligheidsbeleving behandeld. In de voormalige gemeente Zevenaar is het oordeel van inwoners voor de veiligheid in de woonbuurt verbeterd ten opzichte van 2014. In deze gemeente is de geschatte kans op zakkenrollerij zonder geweld afgenomen. In voormalig gemeente Rijnwaarden is er eerder sprake van een toename van onveiligheidsgevoel, hoewel de meeste ontwikkelingen van beperkte omvang zijn. De geschatte kans op mishandeling is wel duidelijk toegenomen.

Slachtofferschap: Er is een afname in slachtofferschap van delicten in Zevenaar.

Het totale percentage inwoners dat slachtoffer is geworden van een delict in het afgelopen jaar is afgenomen ten opzichte van 2014. Dit wordt met name verklaard door de sterke daling in slachtofferschap in de voormalig gemeente Zevenaar. Er is een afname in persoonlijk slachtofferschap in geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten. Er is wel een toename in slachtofferschap van cyberpesten in Zevenaar, deze toename is er ook in Rijnwaarden. Persoonlijk slachtofferschap van delicten is in Rijnwaarden ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2014.

Preventie: het gebruik van preventieve maatregelen om criminaliteit te voorkomen is gelijk gebleven in Zevenaar.

Inwoners van de fusiegemeente Zevenaar nemen gemiddeld evenveel sociale en technische preventiemaatregelen als in 2014. In het gebruik van specifieke maatregelen zijn wel enkele verschuivingen. Zo laten inwoners van Rijnwaarden vaker licht branden als er niemand thuis is. Inwoners van Zevenaar zetten minder vaak hun fiets in een bewaakte fietsenstalling, maar hebben vaker (rol)luiken voor de ramen en/of deuren.

Contact burgers en politie: de tevredenheid van de burgers over het contact met de politie is vergelijkbaar met 2014.

De tevredenheid over het contact tussen burgers en politie is nagenoeg gelijk gebleven in fusiegemeente Zevenaar. In voormalig gemeente Rijnwaarden hebben wel minder inwoners contact gehad met de politie dan in 2014. Tevredenheid over het functioneren van de politie is over het algemeen ook stabiel, hoewel er in voormalig gemeente Zevenaar meer inwoners zijn die vinden dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken. Aan de andere kant is de waardering voor de politie als crimefighter en het vertrouwen in de politie toegenomen in Zevenaar.

Burgerparticipatie: de helft van de inwoners is bekend met een actieve BuurtWhatsApp-groep in de buurt, een derde van deze groep is ook deelnemer.

Een ruime meerderheid van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar vindt dat burgerparticipatie belangrijk is voor de veiligheid in de buurt. Een belangrijk instrument hiervoor is een BuurtWhatsApp-groep. Ongeveer de helft van de inwoners is bekend met een actieve BuurtWhatsApp-groep in hun buurt, een derde van deze groep is ook deelnemer. Van de inwoners die niet bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep in hun buurt, zou 22 procent zich zeker aanmelden en 33 procent waarschijnlijk.

Verdachte situaties: een op de drie Zevenaarders handelt niet in een verdachte situatie, meestal uit twijfel of de situatie belangrijk genoeg is.

De helft van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar geeft aan wel eens een verdachte situatie te hebben meegemaakt in het afgelopen jaar. Bewoners die hier op actie ondernemen bespreken het voorval in de meeste gevallen met andere buurtbewoners. Minder dan een vijfde van de inwoners meldt het voorval bij de politie. Een op de drie inwoners geeft aan niets te hebben gedaan bij de verdachte situatie. De voornaamste reden hiervoor is twijfel of de situatie belangrijk genoeg is om te melden.

Wijken vergeleken

Wijken vergeleken: de wijk Zevenaar-Zuid scoort het hoogst op leefbaarheid, Zevenaar-Noord op veiligheid.

In dit rapport wordt de leefbaarheid en veiligheid in de wijken van voormalig gemeente Zevenaar vergeleken met het gemiddelde. Het algemene beeld dat naar voren komt is dat volgens inwoners de leefbaarheid van de buurt het hoogst is in Zuid, maar dat Noord het beter doet op veiligheid. De Kern van Zevenaar heeft de hoogste kwaliteit van fysieke voorzieningen.

De hoge kwaliteit van leefbaarheid in Zuid uit zich vooral in de hogere sociale cohesie en lagere overlast in de wijk. De wijk scoort alleen beduidend slechter op veiligheid: het persoonlijk slachtofferschap van delicten is in Zuid beduidend hoger dan in de andere wijken.

In Noord is de veiligheid het hoogst van de gemeente. Persoonlijk slachtofferschap van delicten is er laag en inwoners voelen zich er relatief veilig. De bekendheid met en het gebruik van BuurtWhatsApp is ook opvallend hoog in Zevenaar-Noord. De wijk scoort wel laag op kwaliteit van de fysieke voorzieningen.

De kwaliteit van fysieke voorzieningen is voor Zevenaar-Kern juist het meest positieve aspect van de leefbaarheid. Verder heeft de wijk relatief weinig sociale cohesie in vergelijking met de rest van Zevenaar. Opvallend genoeg ervaren inwoners van de kern niet meer overlast van gemiddeld, maar de veiligheidsbeleving is wel minder positief dan het gemiddelde van Zevenaar.

Zevenaar vergeleken

Benchmark: de ontwikkelingen in veiligheid zijn positiever in Zevenaar dan in Rheden.

In deze Veiligheidsmonitor is de fusiegemeente Zevenaar vergeleken met Rheden en de landelijke trend. Hierbij valt vooral op dat Zevenaar duidelijk mee gaat in de landelijke trend van een sterke daling in persoonlijk slachtofferschap van delicten, terwijl er in Rheden eerder sprake is van een toename. De waardering voor het functioneren van de politie is in Zevenaar nu hoger dan in Rheden, terwijl dat in 2014 nog andersom was. De ontwikkeling in kwaliteit van de fysieke voorzieningen blijft in Zevenaar wel achter bij die in Rheden, maar het verschil ten opzichte van het landelijk gemiddelde is afgenomen. Op het gebied van overlast doen zowel Zevenaar als Rheden het beter dan het landelijk gemiddelde.

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2017 hebben Rijnwaarden en Zevenaar voor de tweede keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politiekorpsen, die verder willen inzoomen binnen de regio, en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de VM kopen enquêtes in bij I&O Research, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de VM willen deelnemen (tweejaarlijks of anders). De eerstvolgende Veiligheidsmonitor zal in 2019 worden gehouden.

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 2.005 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente informatie wenst te ontvangen. De gemeente Zevenaar wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op wijkniveau, Rijnwaarden op gemeenteniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2017 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot en met november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering met papieren vragenlijst per post gestuurd. Als zij niet reageerden, werden zij nagebeld en telefonisch gemotiveerd om alsnog deel te nemen. In januari zijn Rijnwaarden en Zevenaar gefuseerd tot de gemeente Zevenaar. In deze rapportage wordt gesproken van fusiegemeente Zevenaar voor het totaal van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar.

In totaal hebben 861 van de 2.005 geselecteerde inwoners van de fusiegemeente Zevenaar een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 42,9 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2017 bedraagt 39,3 procent. Daarnaast hebben 73 inwoners van de fusiegemeente Zevenaar deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in de fusiegemeente komt daarmee uit op 934. Hiervan heeft 55,2 procent de vragenlijst online ingevuld en 44,8 procent schriftelijk. In tabel 1.1 is de respons uitgesplitst naar beide voormalige gemeenten en de wijken van Zevenaar.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

In deze rapportage is de voormalige gemeente Zevenaar ingedeeld in drie gebieden/wijken:

- Zevenaar – Kern: Zevenaar, exclusief de buurten Zuidspoor, Oud-Zevenaar, Ooy en Zevenaars broek
- Zevenaar – Noord: Zevenaars Broek, Angerlo, Giesbeek en Lathum
- Zevenaar – Zuid: Zuidspoor, Oud-Zevenaar, Ooy, en Babberich

Tabel 1.1

Respons per wijk

	Respons online	Respons schriftelijk	Responspercentage	Totale respons
Zevenaar – Kern	144	105	46,6%	249
Zevenaar – Noord	102	86	43,1%	188
Zevenaar – Zuid	102	94	44,3%	196
Zevenaar	348	285	44,7%	633
Rijnwaarden	168	133	39,7%	301
Fusiegemeente Zevenaar	516	418	42,9%	934

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast hebben Rijnwaarden en Zevenaar gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over burgerparticipatie en verdachte situaties toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Rijnwaarden en Zevenaar.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Onveilige plekken
- Respectloos gedrag
- Burgerparticipatie
- Verdachte situaties
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. Voor de analyse in dit rapport is gebruik gemaakt van het door het CBS aangeleverde databestand.

1.5 Presentatie van de cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van de fusiegemeente Zevenaar zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in Rheden en de landelijke cijfers over 2017 (Nederland). Er wordt vergeleken met 2014. De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in bijlage 3.

Verschillen tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de voormalige gemeente Zevenaar en de verschillen tussen 2017 en 2014 voor Rijnwaarden en Zevenaar worden beschreven als deze significant zijn. Dat wil zeggen dat als het minimaal 95 procent zeker is dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

Verschillen tussen de resultaten van de fusiegemeente Zevenaar en Rheden worden beschreven als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Hoofdstuk 6 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en hoofdstuk 7 gaat over burgers en politie. Burgerparticipatie en verdachte situaties worden behandeld in hoofdstuk 8 en 9. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand met tabellen met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Zevenaar, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

HOOFDSTUK

Leefbaarheid woonbuurt

2. Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Zevenaar. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van voorzieningen in de woonbuurt beschreven (onderhoud, verlichting en voorzieningen voor kinderen en jongeren). In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Zevenaar centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de aspecten van de fysieke omgeving van de eigen woonbuurt. Bewoners is middels vijf stellingen gevraagd hoe zij hierover denken in hun eigen leefomgeving (figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (figuur 2.2).

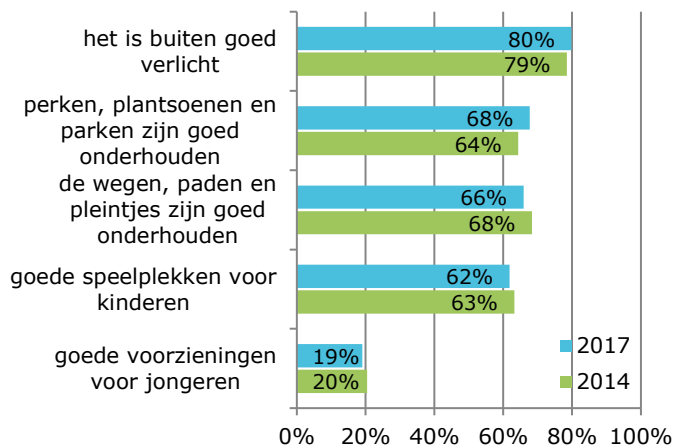
De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Net als in 2014 zijn bewoners het minst tevreden over het voorzieningsniveau voor jongeren: een op de vijf is hier (heel) tevreden over. Inwoners van de fusiegemeente Zevenaar zijn in meerderheid tevreden over de buitenverlichting, het onderhoud van grijs en groen en de speelplekken voor kinderen. Er zijn geen noemenswaardige verschillen ten opzichte van 2014.

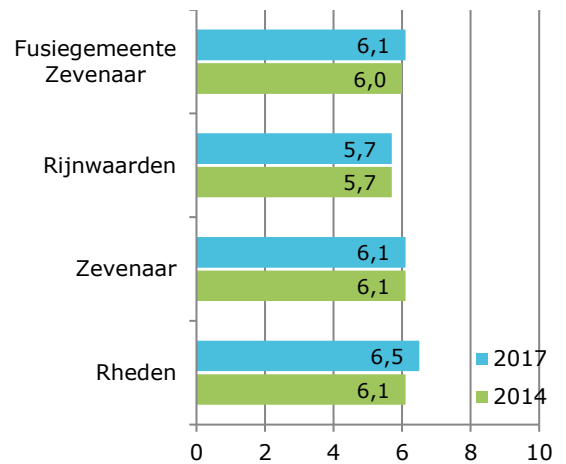
De fysieke kwaliteit van de woonomgeving in de fusiegemeente Zevenaar is lager dan het landelijk gemiddelde. Dit heeft te maken met de relatief lage waardering van het voorzieningsniveau voor jongeren. De fysieke kwaliteit in de voormalige gemeente Rijnwaarden ligt onder het niveau van Zevenaar. Gemiddeld is de fysieke kwaliteit in de fusiegemeente in 2017 lager dan in gemeente Rheden, in 2014 was dit gelijk. Dit komt omdat in Rheden de waardering voor de fysieke kwaliteit van de woonomgeving sterk is gestegen.

Figuur 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen (percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.2

Fysieke kwaliteit (schaalscore)

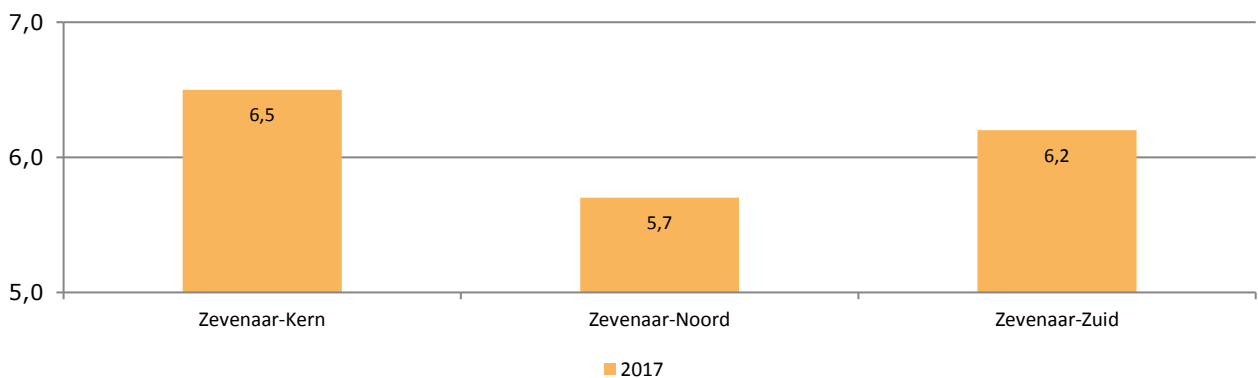
80%

van de Zevenaarders is in 2017 tevreden over de buitenverlichting in de buurt.

In figuur 2.3 staan de schaalscores voor fysieke kwaliteit per wijk. Bewoners van Zevenaar-Kern zijn positiever over de kwaliteit van de fysieke voorzieningen in de wijk en bewoners van Noord zijn negatiever over de kwaliteit dan gemiddeld.

Figuur 2.3

Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

De stoplichttabel laat zien dat de hogere waardering voor fysieke kwaliteit in Zevenaar-Kern vooral te danken is aan de hogere tevredenheid van het onderhoud van de wegen, paden en pleintjes en van het onderhoud van de perken, plantsoenen en parken. In de wijk Noord is men minder tevreden over zowel het onderhoud van grijs en groen, als de voorzieningen voor jongeren. Ook in Zuid zijn inwoners minder tevreden over het onderhoud aan perken, plantsoenen en parken. Tevens zijn de inwoners van Zuid minder tevreden over de buitenverlichting, desondanks ligt de algemene tevredenheid over de fysieke kwaliteit van de wijk rond het gemiddelde van de gemeente.

Tabel 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	de wegen, paden en pleintjes zijn goed onderhouden	perken, plantsoenen en parken zijn goed onderhouden	het is buiten goed verlicht	goede speelplekken voor kinderen	goede voorzieningen voor jongeren
Zevenaar-Kern	71.1	73.0	82.1	67.6	20.8
Zevenaar-Noord	62.1	59.3	77.2	69.7	13.6
Zevenaar-Zuid	65.8	59.3	72.6	60.3	20.8

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

2.2 Sociale cohesie

De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn zes stellingen voorgelegd over sociale cohesie (figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de zes voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (figuur 2.5).

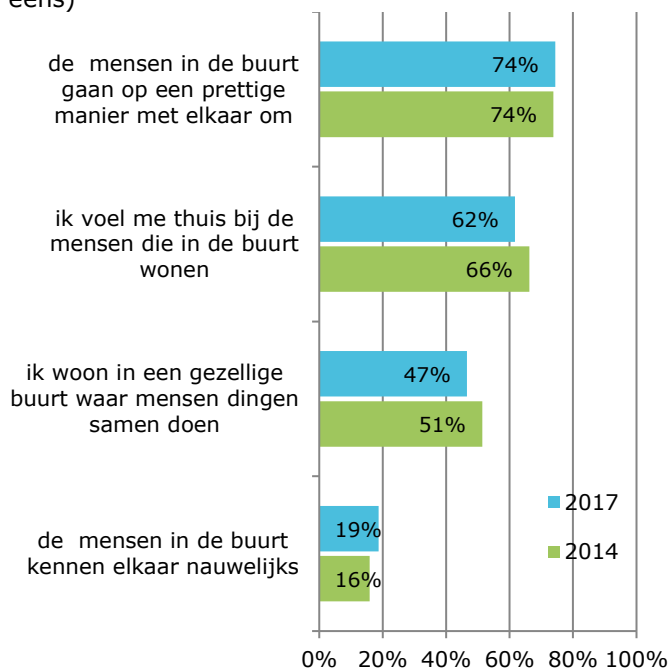
De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen', 'ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

De meerderheid van de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar is tevreden over de manier waarop mensen met elkaar omgaan. Daarnaast geeft de meerderheid ook aan dat ze zich thuis voelen in de buurt en dat ze in een gezellige buurt wonen waar mensen veel dingen samen doen. Ten opzichte van 2014 zijn er geen noemenswaardige verschillen in de waardering van deze aspecten.

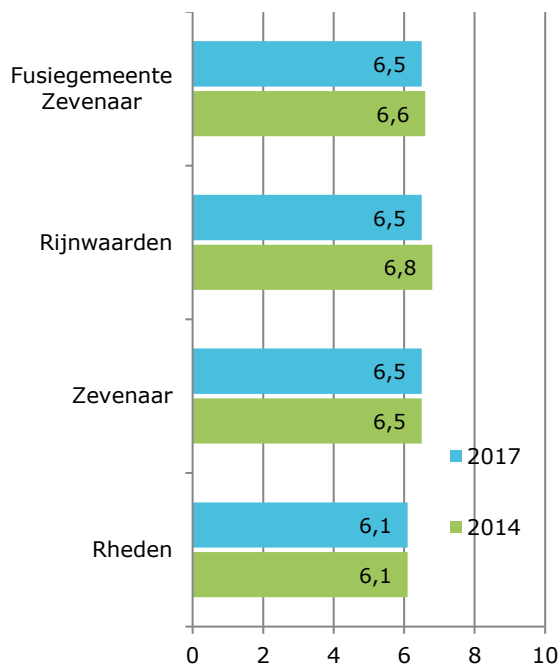
De sociale cohesie is gelijk in de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar. Voor Rijnwaarden is dit een negatieve ontwikkeling ten opzichte van 2014, toen de sociale cohesie hoger was. Gemiddeld is de sociale cohesie in de fusiegemeente wel hoger dan in Rheden en ook hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 2.4

Stellingen over sociale cohesie (percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.5

Sociale cohesie (schaalscore)

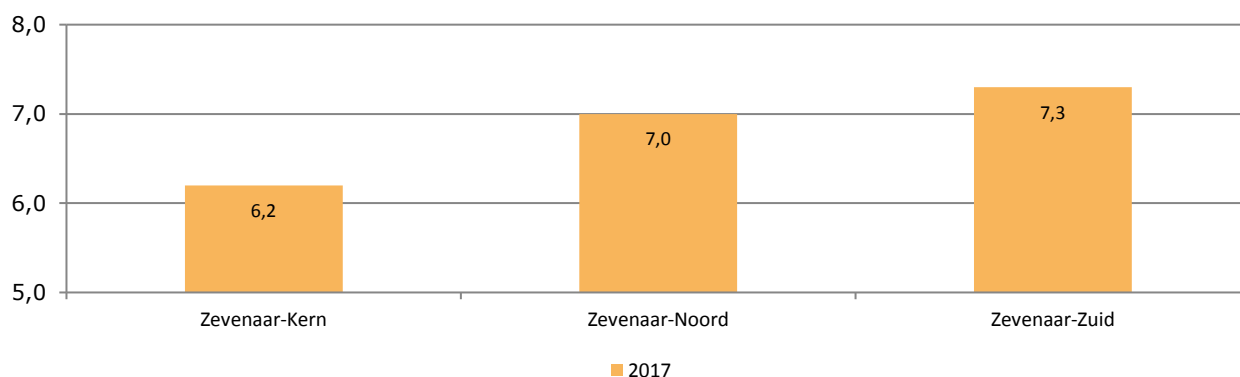
74%

van de Zevenaarders vindt dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan.

In figuur 2.6 staan de schaalscores van de sociale cohesie uitgesplitst naar de drie wijken. De sociale cohesie in Zevenaar-Noord en -Zuid is relatief hoog in vergelijking met Kern.

Figuur 2.6

Schaalscores sociale cohesie per wijk

Bij vrijwel alle stellingen over sociale cohesie zijn inwoners van Zevenaar-Noord en -Zuid positiever dan het gemiddelde van Zevenaar en inwoners van Kern negatiever (tabel 2.2). Alleen bij prettige omgang is er geen verschil tussen Noord en het gemiddelde van Zevenaar.

Tabel 2.2

Stellingen over sociale cohesie per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

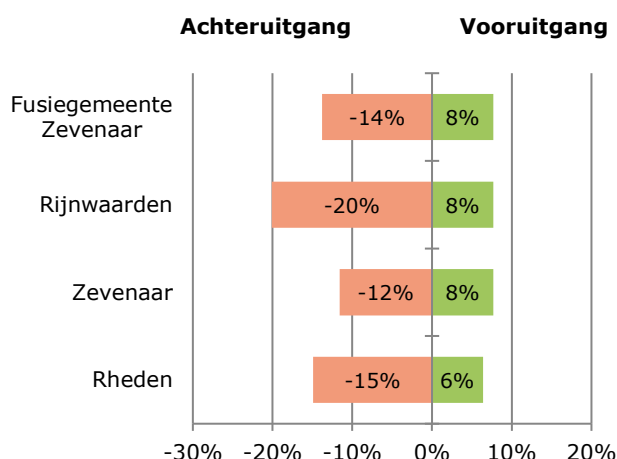
	de mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen	ik woon in een gezellige buurt waar mensen samen dingen doen	de mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks
Zevenaar-Kern	73.0%	56.7%	36.6%	25.5%
Zevenaar-Noord	81.4%	71.3%	65.6%	13.6%
Zevenaar-Zuid	83.1%	74.6%	69.4%	10.2%

2.3 Oordeel over de woonbuurt

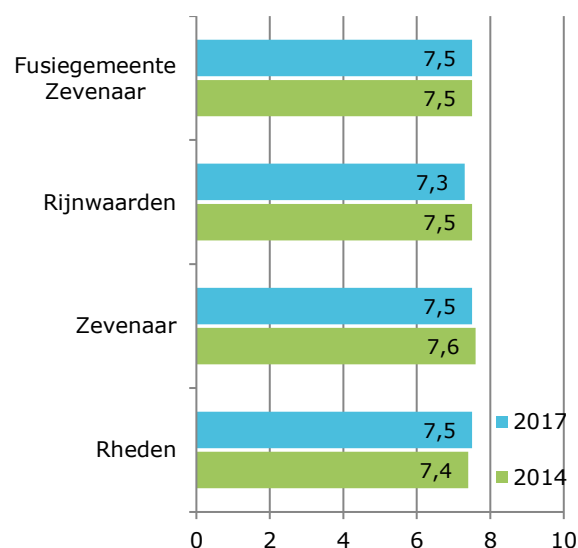
De inwoners is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (figuur 2.6). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (figuur 2.7).

Figuur 2.7

Ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar

Figuur 2.8

Oordeel over de leefbaarheid in de buurt (rapportcijfer van 1 tot en met 10)

De meerderheid van de bewoners vindt dat de leefbaarheid van de buurt gelijk is gebleven. Acht procent ziet vooruitgang en 14 procent ziet achteruitgang. Per saldo zien inwoners van Zevenaar dus een achteruitgang in de buurtontwikkeling. Met name inwoners van voormalig gemeente Rijnwaarden vinden de buurt achteruit gegaan. Een op de vijf geeft aan dat de buurt achteruit gaat, terwijl dit in voormalig gemeente Zevenaar 12 procent is. Ook in referentiegemeente Rheden is er per saldo een achteruitgang in buurtontwikkeling volgens haar inwoners. Zowel de gefuseerde gemeente Zevenaar, als Rheden zitten hiermee op het landelijk gemiddelde.

Daarnaast is gevraagd naar het rapportcijfer over de leefbaarheid in de buurt. Zowel de voormalige gemeente Rijnwaarden, als voormalig gemeente Zevenaar scoren een ruime voldoende met respectievelijk een 7,3 en een 7,5. Voor Rijnwaarden is dit een negatieve ontwikkeling ten opzichte van 2014. Het gemiddelde rapportcijfer in de gefuseerde gemeente Zevenaar is 7,5. Dit komt overeen met het rapportcijfer in de referentiegemeente Rheden.

20%

van de inwoners van de voormalig gemeente Rijnwaarden vindt dat de ontwikkeling in de buurt achteruit is gegaan in de afgelopen 12 maanden.

2.4 Functioneren gemeente

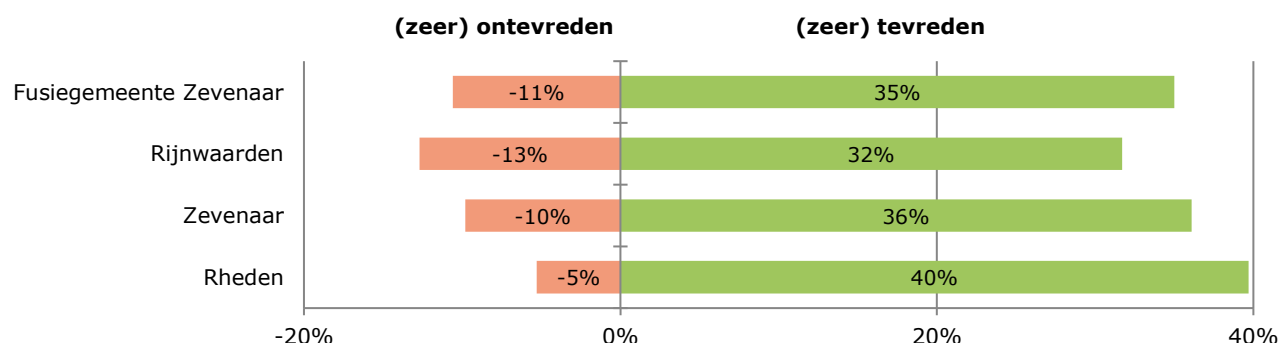
De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (figuur 2.8).

Inwoners van de voormalige gemeente Rijnwaarden zijn minder tevreden over het functioneren van de gemeente dan inwoners van Zevenaar. Gemiddeld genomen is de tevredenheid in de fusiegemeente ook lager dan in Rheden en het landelijk gemiddelde.

Het aandeel bewoners dat positief oordeelt over het totale functioneren van de gemeente is gemiddeld in de fusiegemeente Zevenaar lager dan in Rheden en landelijk. De tevredenheid over het functioneren van de gemeente is in Rijnwaarden lager dan in Zevenaar. Tweeëndertig procent van de inwoners geeft aan (zeer) tevreden te zijn met het totale functioneren van de gemeente, terwijl dit in voormalig gemeente Zevenaar 36 procent is. Elf procent van de Zevenaarders geeft aan (zeer) ontevreden te zijn over het totale functioneren van de gemeente. Dit is hoger dan in referentiegemeente Rheden, waar 5 procent van de inwoners aangeeft (zeer) ontevreden te zijn.

Figuur 2.9

Oordeel totale functioneren gemeente

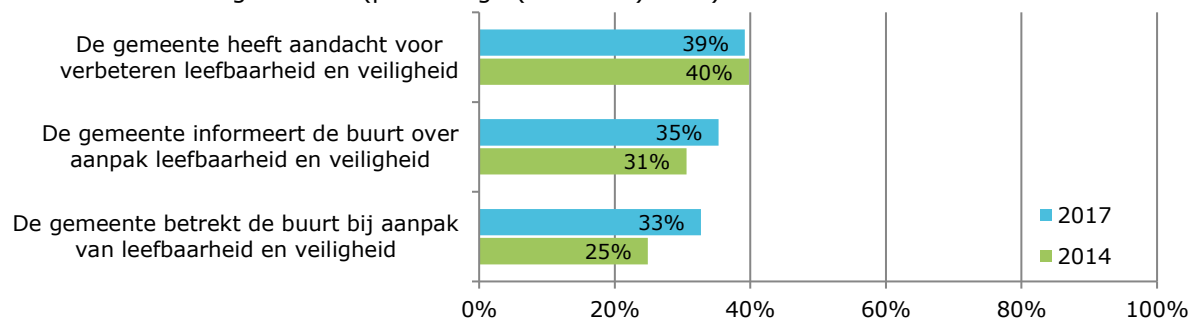

Daarnaast is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente (figuur 2.10).

Gemiddeld vinden twee op de vijf inwoners van de fusiegemeente dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. Minder inwoners stemmen in met de stellingen dat de gemeente hen genoeg informeert over de aanpak en dat de buurt betrokken wordt door de gemeente. Ondanks een lichte stijging ten opzichte van 2014, bevindt de gemeente Zevenaar zich onder het landelijk gemiddelde. De gemeente Rheden doet het eveneens beter dan de gemeente Zevenaar.

Figuur 2.10

Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens)

HOOFDSTUK

Overlast in de buurt

3. Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Zevenaar ervaren overlast in hun buurt centraal. De diverse verschijningsvormen van overlast zijn geclusterd tot drie scores: fysieke verloedering (paragraaf 3.1), sociale overlast (par. 3.2) en verkeersoverlast (par. 3.3). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van een of meerdere verschijningsvormen van overlast. Hinder van horecagelegenheden (par. 3.4) is niet geclusterd. Op basis van 13 verschijningsvormen is een score voor de totale overlast in de buurt bepaald (par. 3.5). Inwoners hebben prioriteiten kunnen aangeven voor de aanpak van buurtproblemen (par. 3.6) en het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over respectloos gedrag (par 3.7).

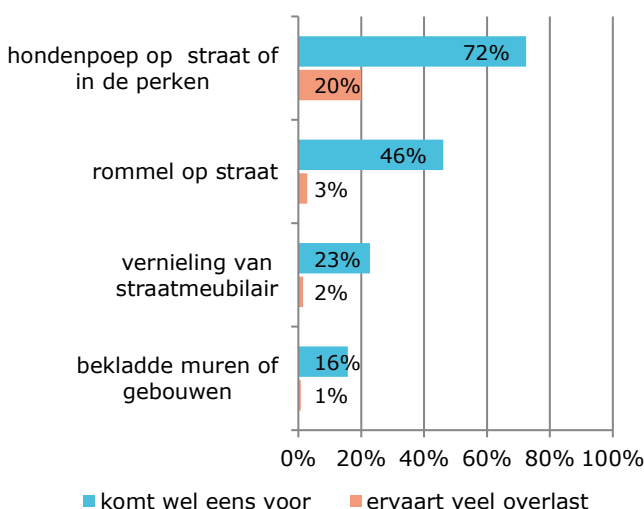
3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.1 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.2 toont het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van de vier verschijningsvormen van fysieke verloedering over verschillende meetjaren.

Inwoners van de fusiegemeente ervaren in de woonomgeving de meeste overlast van hondenpoep. Dit komt het meest voor en een op de vijf inwoners ervaart er veel overlast van. Verder geeft een meerderheid van de bewoners aan dat zij rommel op straat zien. De overlast die ervaren wordt door vernieling en bekladding is beperkt. Ten opzichte van 2014 ervaren inwoners van Rijnwaarden meer overlast van bekladde muren of gebouwen en is volgens inwoners van Zevenaar vernieling van straatmeubilair toegenomen.

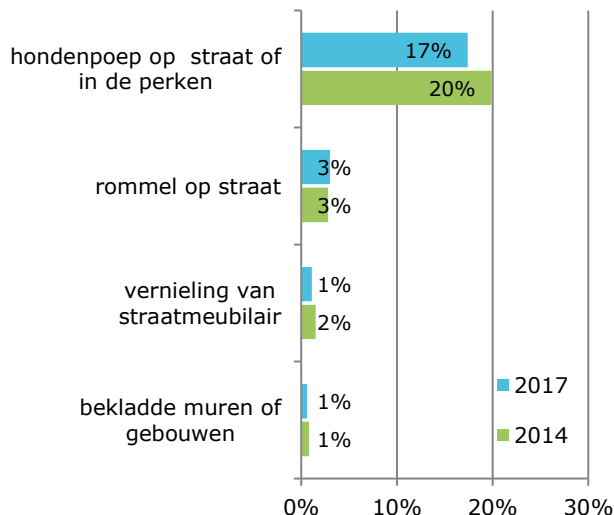
Figuur 3.1

Vormen van fysieke verloedering

Figuur 3.2

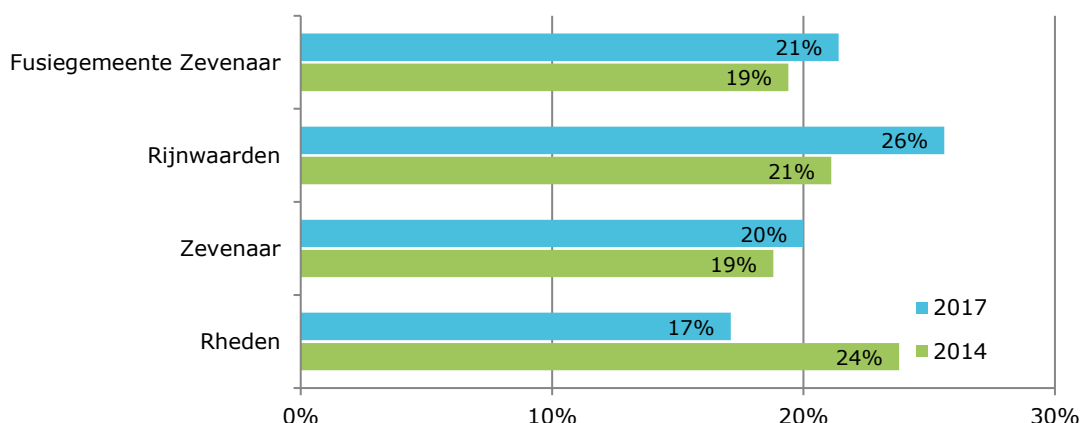
Fysieke verloedering (% veel overlast)

In figuur 3.3 is weergegeven welk aandeel van de inwoners veel overlast ervaart van minstens een van de vormen van fysieke verloedering. In Rijnwaarden ervaren inwoners meer verloedering dan in Zevenaar, met name overlast door hondenpoep. In de fusiegemeente is de totale fysieke verloedering ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2014. Er is nu meer overlast van fysieke verloedering dan in Rheden, omdat in Rheden de verloedering sterk is afgenomen.

Figuur 3.3

Totaal fysieke verloedering per gebied (% ervaart veel overlast)

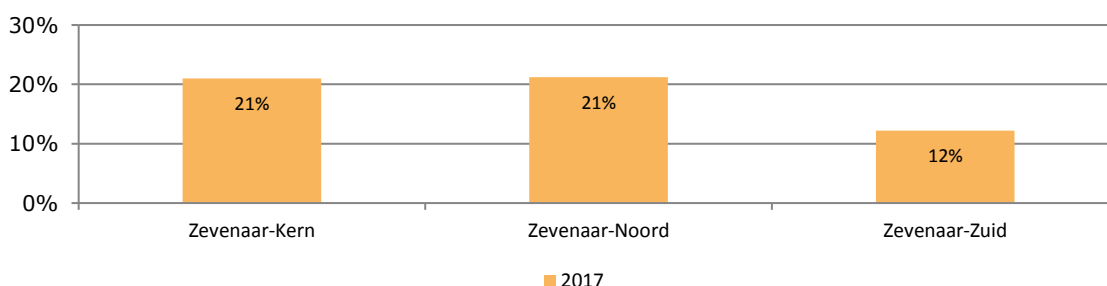
26%

van de inwoners van voormalig gemeente Rijnwaarden ervaren veel overlast door fysieke verloedering.

In de wijk Zevenaar-Zuid is het aandeel inwoners dat veel overlast ervaart lager dan gemiddeld in Zevenaar. Zowel Kern als Noord bevinden zich rond het gemiddelde.

Figuur 3.4

Fysieke verloedering (% ervaart veel overlast) per wijk

De lage fysieke verloedering in Zevenaar-Zuid in verhouding tot de andere twee wijken komt met name door het lage percentage inwoners dat veel overlast heeft van hondenpoep op de straat of in de perken (tabel 3.1). Elf procent van de inwoners van Zuid geeft aan veel overlast te ondervinden van hondenpoep op de straat of in de perken, terwijl dit in de andere twee wijken rond de 20 procent ligt.

Tabel 3.1

Fysieke verloedering per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	hondenpoep op de straat of in de perken	rommel op straat	bekladde muren of gebouwen	vernieling van straatmeubilair
Zevenaar-Kern	19.9%	2.1%	0.9%	1.3%
Zevenaar-Noord	18.2%	4.0%	0.0%	1.4%
Zevenaar-Zuid	11.4%	2.6%	0.0%	0.8%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

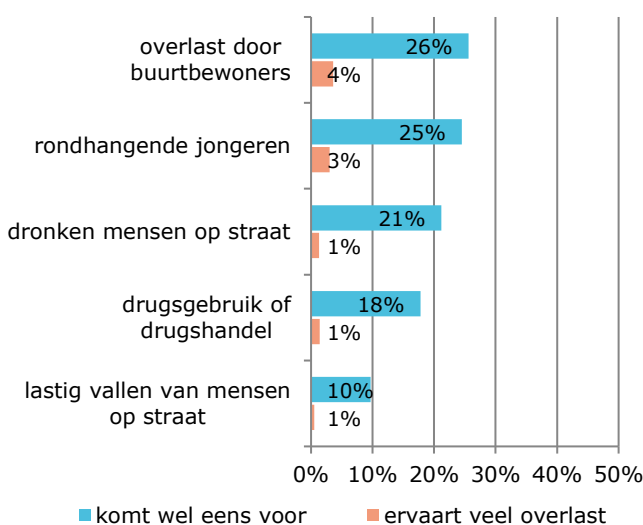
3.2 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar vijf vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.5 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.6 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast over verschillende meetjaren.

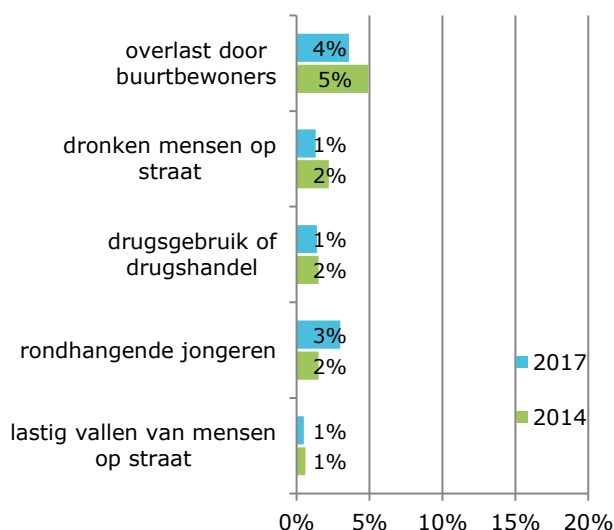
In de fusiegemeente Zevenaar zijn overlast door buurtbewoners en door rondhangende jongeren de meest voorkomende vormen van sociale overlast. Een op de vier bewoners geeft aan dat deze vormen van overlast wel eens voorkomen in de buurt en het zijn ook de vormen van overlast waar inwoners zelf het vaakst overlast van ondervinden. Sociale overlast in de vorm van dronken mensen op straat en drugsgebruik of -handel, komt volgens 21 procent van de inwoners wel eens voor. Volgens inwoners van Rijnwaarden is er in 2017 meer drugsgebruik of -handel dan in 2014.

Figuur 3.5

Vormen van sociale overlast

Figuur 3.6

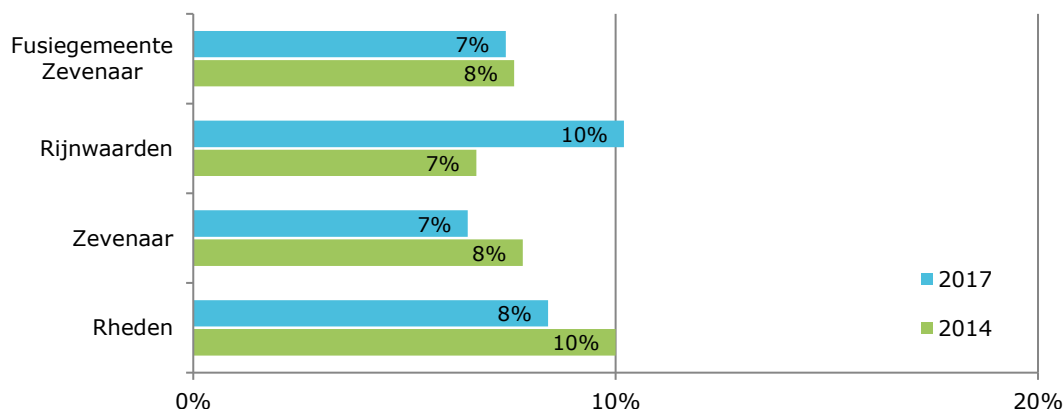
Sociale overlast per meetjaar (% veel overlast)

In figuur 3.7 is weergegeven welk aandel van de bewoners veel overlast heeft van minstens een van de vormen van sociale overlast. In de fusiegemeente Zevenaar is dit 7 procent in 2017. Dit is een nagenoeg gelijk aan 2014. Inwoners van Rijnwaarden ervaren meer sociale overlast dan inwoners van Zevenaar, met name overlast van drugsgebruik of drugshandel is er hoger. Er is vrijwel geen verschil in ervaren sociale overlast tussen Zevenaar en referentiegemeente Rheden.

Figuur 3.7

Totaal sociale overlast per gebied (% ervaart veel overlast)

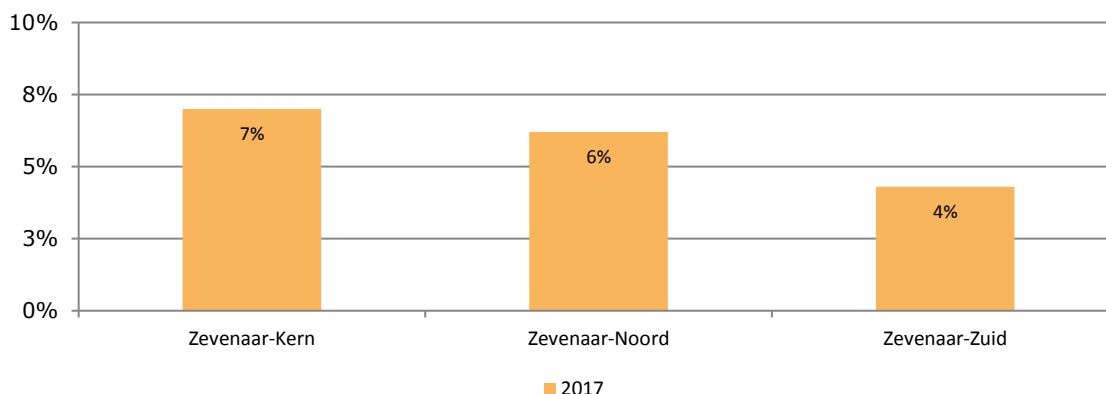
7%

van de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar geeft aan veel sociale overlast te ervaren. Dit is ongeveer gelijk aan 2014.

De totale ervaren sociale overlast is in alle drie de wijken van de voormalige gemeente Zevenaar ongeveer gelijk aan het gemiddelde.

Figuur 3.8

Sociale overlast (ervaart veel overlast) per wijk

Inwoners van Zevenaar-Kern ervaren meer overlast door rondhangende jongeren dan gemiddeld. Bij de overige vormen van sociale overlast zijn de verschillen tussen de wijken beperkt.

Tabel 3.2

Stellingen over sociale overlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	rondhangende jongeren	overlast door buurtbewoners	drugsgebruik of drugshandel	dronken mensen op straat	lastigvallen van mensen op straat
Zevenaar-Kern	3.7%	3.9%	0.7%	1.6%	0.8%
Zevenaar-Noord	1.1%	3.0%	0.9%	1.5%	0.7%
Zevenaar-Zuid	1.1%	2.4%	0.4%	0.3%	0.0%

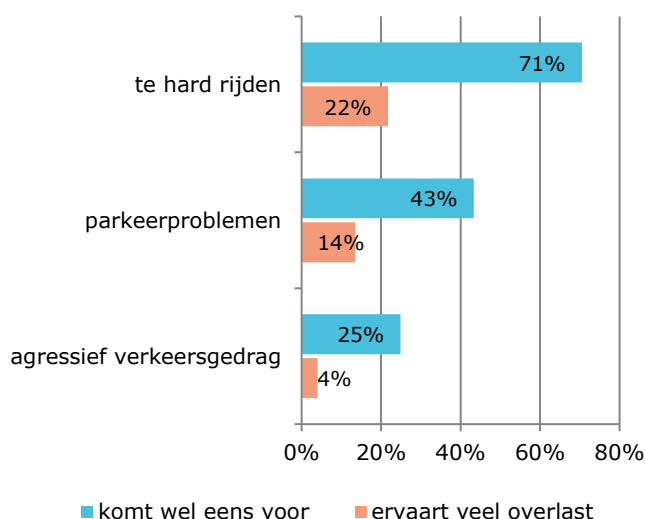
3.3 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners.

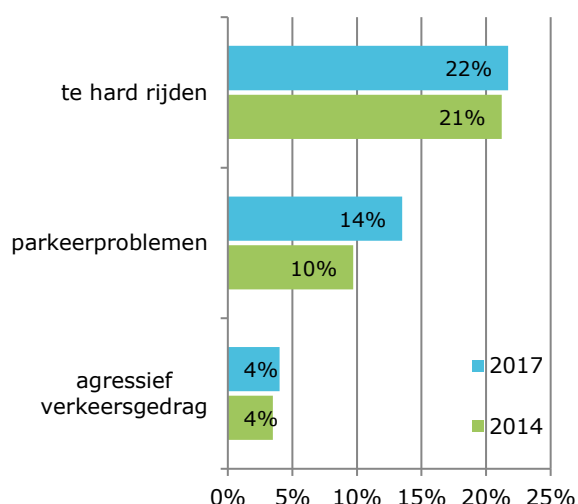
Met name te hard rijden wordt door inwoners van de fusiegemeente Zevenaar gezien als overlast. Meer dan 20 procent van de bewoners ervaart veel overlast door te hard rijdend verkeer. Ook parkeerproblemen worden vaak genoemd. Volgens inwoners van Rijnwaarden wordt er vaker te hard gereden dan in 2014, volgens inwoners van Zevenaar zijn er vaker parkeerproblemen in de buurt.

Figuur 3.9

Vormen van verkeersoverlast

Figuur 3.10

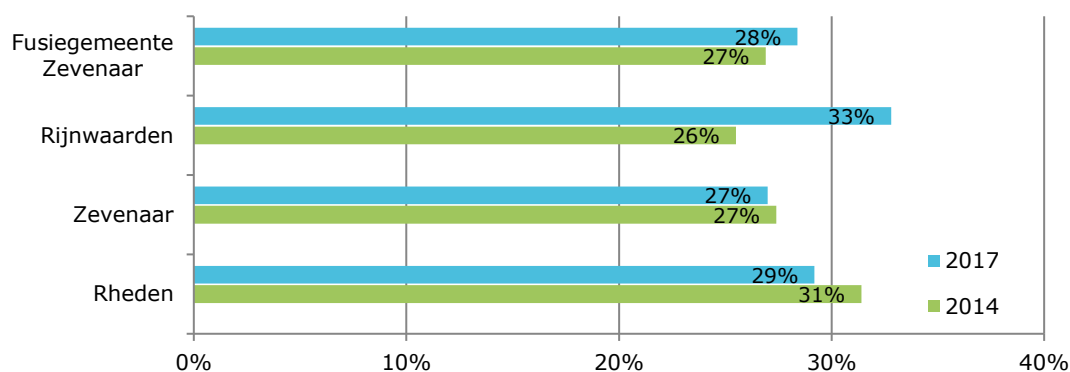
Verkeersoverlast per meetjaar (% veel overlast)

De totale verkeersoverlast in de fusiegemeente Zevenaar is licht toegenomen ten opzichte van 2014. In de gemeente Rijnwaarden steeg het percentage bewoners dat veel verkeersoverlast ervaart van 26 tot 33 procent. In voormalig gemeente Zevenaar bleef dit percentage nagenoeg gelijk. De totale verkeersoverlast is hierhoofd in Rijnwaarden hoger dan in Zevenaar. In de fusiegemeente Zevenaar geven ongeveer even veel inwoners aan veel verkeersoverlast te ervaren als in referentiegemeente Rheden.

Figuur 3.11

Totale verkeersoverlast per gebied (% veel overlast)

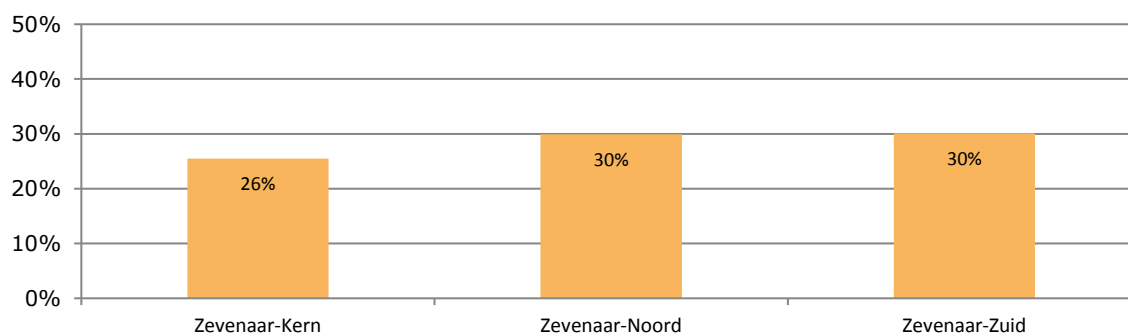
33%

van de inwoners van Rijnwaarden geeft aan veel verkeersoverlast te ervaren. Dit is meer dan in 2014.

In de wijk Zevenaar-Kern is het aantal inwoners dat veel verkeersoverlast ervaart het laagst. Geen van de wijken van Zevenaar wijkt echter duidelijk af van het gemeentelijke gemiddelde.

Figuur 3.12

Verkeersoverlast (ervaart veel overlast) per wijk

Een op de vier inwoners van de wijk Zevenaar-Zuid geeft aan veel overlast te ervaren van te hard rijden, desalniettemin gaat het om afwijkingen van beperkte omvang.

Tabel 3.3

Stellingen over verkeersoverlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	te hard rijden	parkeerproblemen	agressief verkeersgedrag
Zevenaar-Kern	19.6%	13.7%	3.8%
Zevenaar-Noord	17.9%	14.0%	3.6%
Zevenaar-Zuid	25.3%	11.2%	4.7%

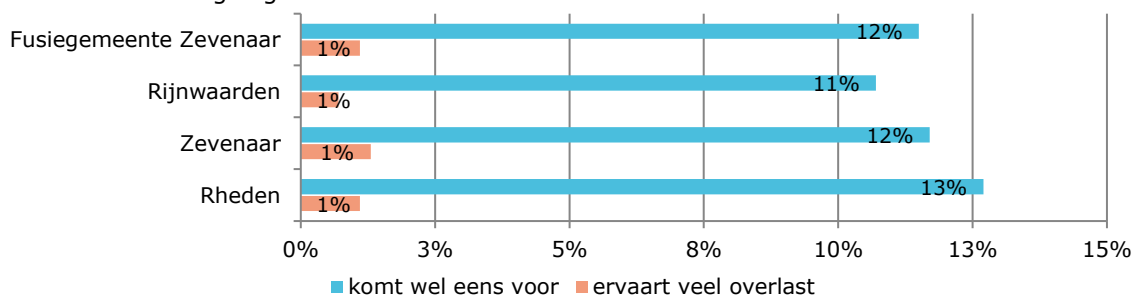
3.4 Hinder van horecagelegenheden

De laatste van 13 vormen van overlast in de buurt die zijn voorgelegd, betreft: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars (figuur 3.13).

In de fusiegemeente Zevenaar geeft ongeveer een tiende aan dat hinder van horecagelegenheden wel eens voorkomt. Het aandeel bewoners dat hier daadwerkelijk veel overlast van ervaart is beperkt. Zowel in de fusiegemeente Zevenaar, als in referentie gemeente licht dit percentage rond de 1 procent. Dit is iets lager dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 3.13

Hinder van horecagelegenheden

3.5 Totale overlast

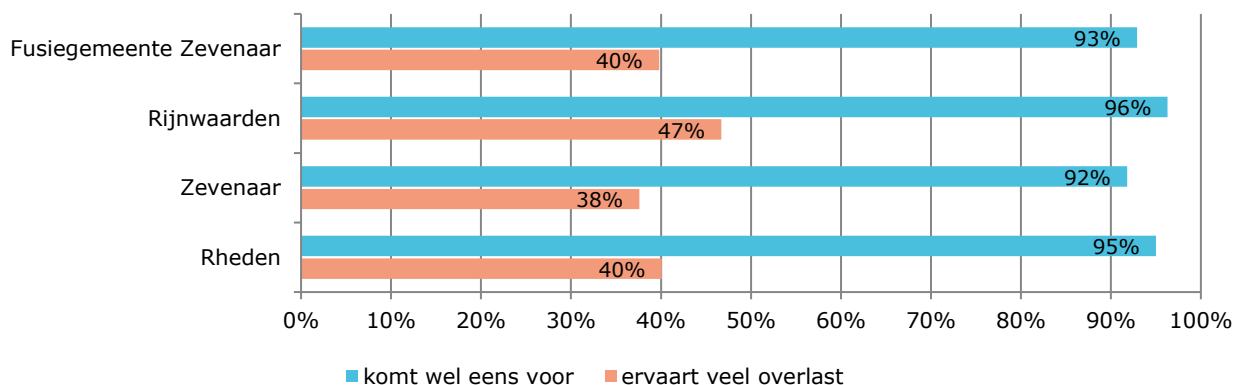
Op basis van de 13 hierboven beschreven vormen van overlast en overlast van horecagelegenheden is een indicator voor totale overlast in de buurt voor Zevenaar en de andere gebieden berekend. Deze is weergegeven in figuur 3.14.

In fusiegemeente Zevenaar geeft 93 procent van de bewoners aan dat overlast wel eens voorkomt. In voormalig gemeente Rijnwaard is dit iets meer dan in 2014 en in voormalig gemeente Zevenaar is dit nagenoeg gelijk gebleven.

De overlast is het hoogst in voormalig gemeente Rijnwaarden. Bijna de helft van de inwoners geeft aan veel overlast te ervaren (47%), dit is meer dan in 2014. In voormalig gemeente Zevenaar is dit 38 procent. Het gemiddelde aandeel inwoners dat veel overlast ervaart in de fusiegemeente Zevenaar is 40 procent. Dit is gelijk aan de referentiegemeente Rheden.

Figuur 3.14

Totale overlast

3.6 aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Zevenaar is gevraagd welke buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen (tabel 3.4).

Inwoners van de fusiegemeente Zevenaar willen het liefst dat te hard rijden wordt aangepakt. Dit is gelijk in zowel de voormalig gemeente Rijnwaarden, als voormalig gemeente Zevenaar. Ook in de wijken van voormalig gemeente Zevenaar wordt zichtbaar dat in alle wijken te hard rijden op de eerste plaats staat van de top drie belangrijkste buurtproblemen. In de fusiegemeente en voormalige gemeenten staat zowel hondenpoep, als parkeerproblemen op plek twee en drie. In de wijk Zevenaar-Zuid van de voormalig gemeente Zevenaar wordt parkeerproblemen als tweede genoemd en hondenpoep als derde. De wijk Zuid wijkt hiermee af van de rest van de wijken en fusiegemeente Zevenaar.

Ook in referentiegemeente Rheden wordt dezelfde top drie genoemd. Beide gemeenten, Rheden en fusiegemeente Zevenaar, volgen daarmee de algemeen landelijke trend in aanpak van de top drie buurtproblemen.

Tabel 3.4

Belangrijkste buurtproblemen.

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Zevenaar-Kern	Te hard rijden (22,6%)	Hondenpoep (19,4%)	Parkeerproblemen (11,5%)
Zevenaar-Noord	Te hard rijden (28,7%)	Hondenpoep (19,9%)	Parkeerproblemen (7,9%)
Zevenaar-Zuid	Te hard rijden (32,6%)	Parkeerproblemen (9,7%)	Hondenpoep (8,5%)
Zevenaar	Te hard rijden (25,1%)	Hondenpoep (18,2%)	Parkeerproblemen (10,5%)
Rijnwaarden	Te hard rijden (24,7%)	Hondenpoep (22,2%)	Parkeerproblemen (7,3%)
Fusiegemeente Zevenaar	Te hard rijden (25,0%)	Hondenpoep (19,2%)	Parkeerproblemen (9,7%)
Rheden	Te hard rijden (21,1%)	Hondenpoep (20,4%)	Parkeerproblemen (9,5%)
Nederland	Te hard rijden (20,2%)	Hondenpoep (13,5%)	Parkeerproblemen (11,7%)

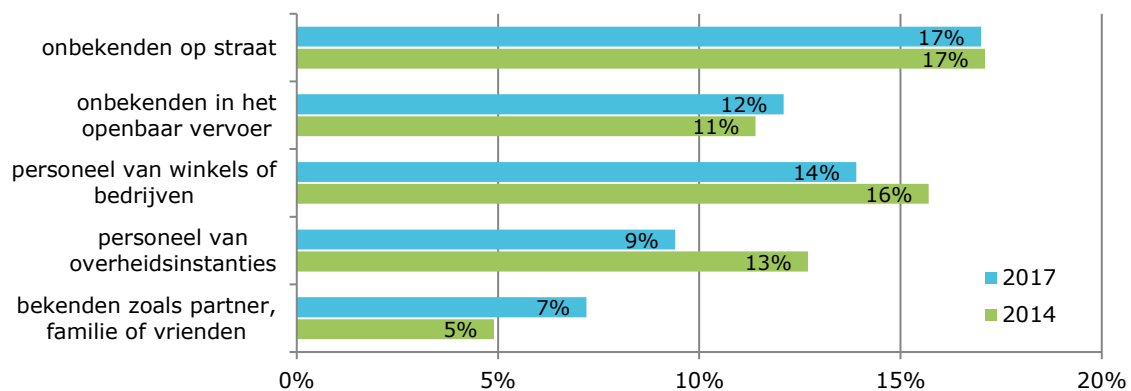
3.7 Respectloos gedrag

Hiermee wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Figuur 3.15 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Zevenaar persoonlijk door personen of instanties respectloos worden behandeld.

De meest voorkomende vorm van respectloos gedrag die door Zevenaarders wordt ervaren is, net als landelijk, respectloos gedrag door onbekenden op straat. Ten opzichte van 2014 is respectloos gedrag door bekenden, zoals partner, familie of vrienden toegenomen in de voormalige gemeente Rijnwaarden. In voormalige gemeente Zevenaar zijn geen duidelijke ontwikkelingen in respectloos gedrag.

Figuur 3.15

Percentage inwoners dat wel eens respectloos wordt behandeld door... (%) fusiegemeente Zevenaar

HOOFDSTUK

Veiligheidsbeleving

4. Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Zevenaar beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt, in paragraaf 4.2 komt de veiligheidsbeleving in de woonplaats aan de orde en paragraaf 4.3 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. Afgesloten wordt met een paragraaf over de verwachte kans op slachtofferschap (par. 4.4).

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

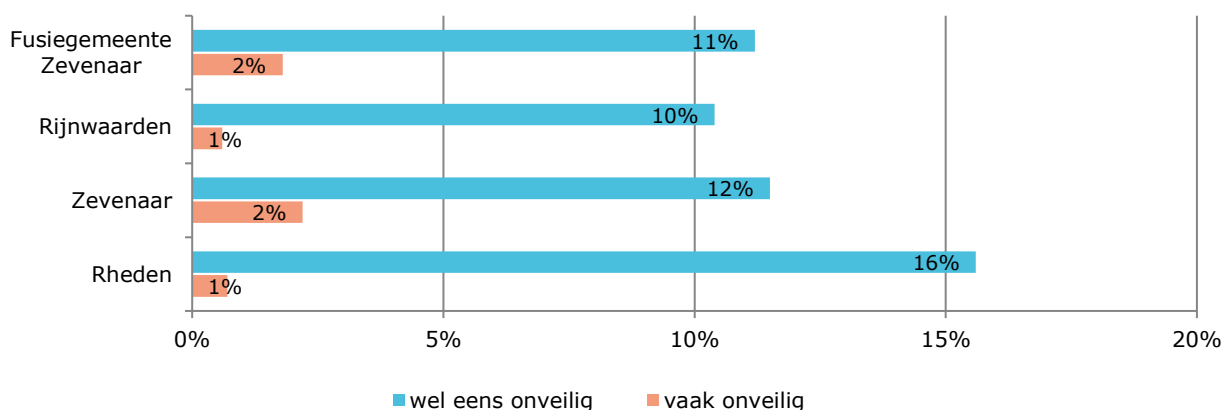
Gevoelens van onveiligheid

In figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In de fusiegemeente Zevenaar voelt 11 procent van de bewoners zich wel eens onveilig. In de voormalig gemeente Rijnwaarden is dit iets lager (10%) en in de voormalig gemeente Zevenaar iets hoger (12%). Daarnaast ligt het percentage in de fusiegemeente Zevenaar lager dan in referentiegemeente Rheden (16%).

Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt ligt tussen de 1 en 2 procent en is in alle (voormalige) gemeenten ongeveer gelijk.

Figuur 4.1

Gevoel van onveiligheid in eigen woonbuurt

11%

van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar voelt zich wel eens onveilig in eigen woonbuurt.

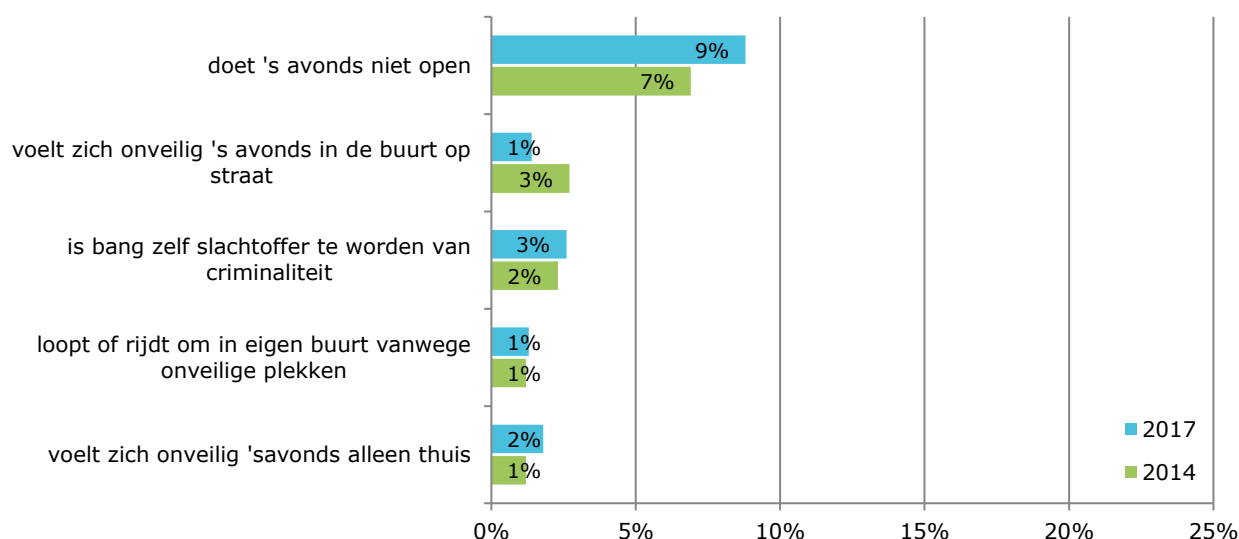
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.2 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Zevenaar zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voor komt.

Vermijdingsgedrag wordt door Zevenaarders in beperkte mate vertoond. Het meest voorkomende vermijdingsgedrag is het niet opendoen van de deur in de avond. Omlopen, onveiligheidsgevoelens thuis of op straat en de angst om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit komt bij weinig inwoners van de fusiegemeente Zevenaar voor. Daarnaast zijn de verschillen tussen 2017 en 2014 beperkt.

Figuur 4.2

Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

Criminaliteit in de buurt

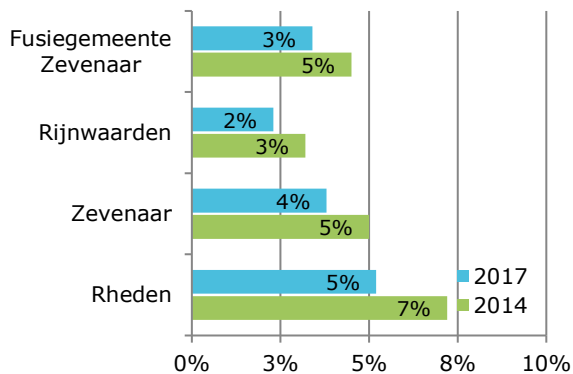
Figuur 4.3 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.4 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven.

In de fusiegemeente Zevenaar denkt 3 procent van de inwoners dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Verschillen tussen de voormalige gemeenten zijn van beperkte omvang. Daarnaast is het percentage inwoners die denken dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt in de referentiegemeente Rheden, in beperkte mate, hoger dan in fusiegemeente Zevenaar.

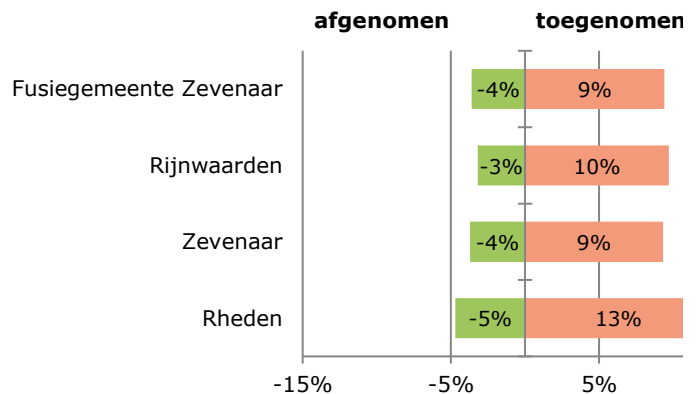
In de fusiegemeente Zevenaar is, net als in de voormalige gemeenten en referentiegemeente, het aandeel bewoners dat denkt dat de criminaliteit is toegenomen groter dan het aandeel dat denkt dat criminaliteit is afgenomen. De meesten menen dat de criminaliteit in het afgelopen jaar gelijk is gebleven. Het aandeel bewoners dat denkt dat criminaliteit is toegenomen is nagenoeg gelijk in de fusiegemeente Zevenaar en de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar. In referentiegemeente Rheden ligt dit percentage hoger, 13 procent van de bewoners meent dat de criminaliteit is toegenomen.

Figuur 4.3

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.4

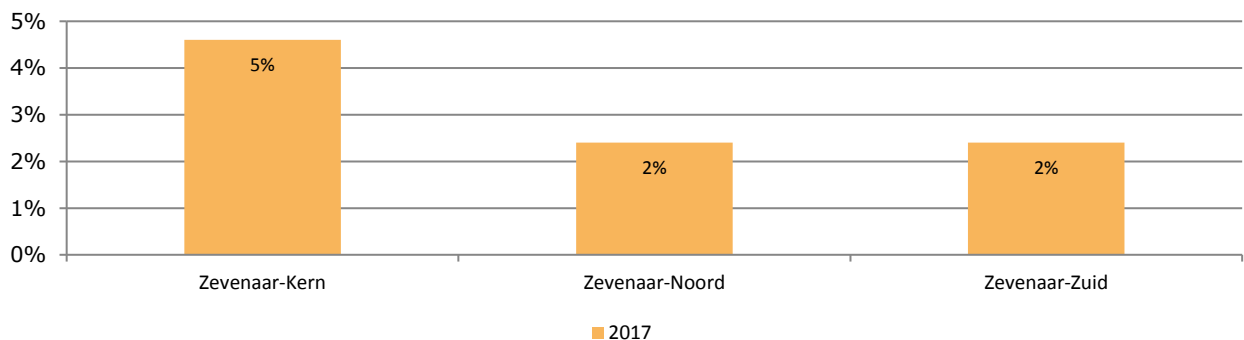
Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Meer inwoners van de wijk Zevenaar-Kern denken dat de criminaliteit is toegenomen dan in de andere wijken van de voormalig gemeente Zevenaar. De verschillen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde zijn echter beperkt.

Figuur 4.5

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel') per wijk

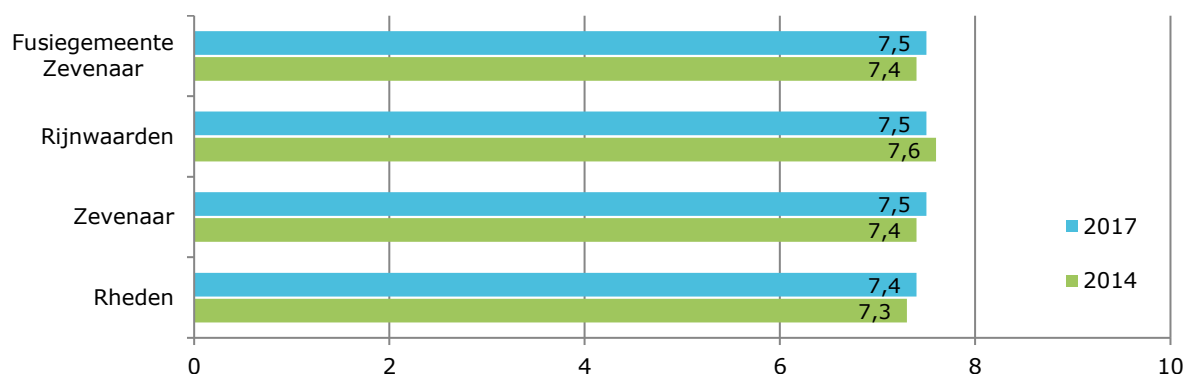
Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (figuur 4.8).

De inwoners van fusiegemeente Zevenaar en beide voormalige gemeenten geven gemiddeld een 7,5 voor de veiligheid in hun woonomgeving. In referentiegemeente Rheden is dit een 7,4. De rapportcijfers blijven vrij constant ten opzichte van 2014. Alleen in voormalig gemeente Zevenaar is de stijging in score van 0,1 punt ten opzichte van het vorige meetmoment een significante ontwikkeling.

Figuur 4.6

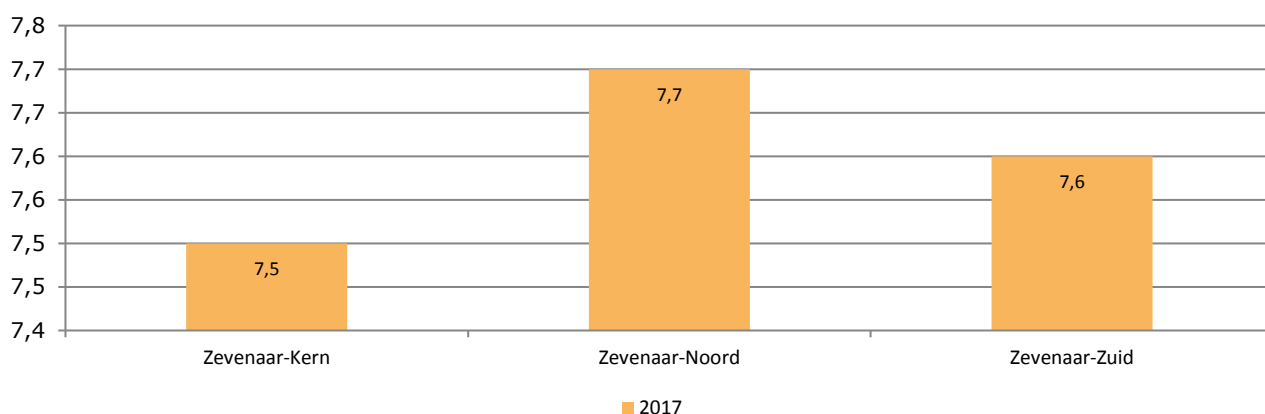
Oordeel veiligheid woonomgeving (rapportcijfer)

De inwoners van de wijk Zevenaar-Kern geven het laagste rapportcijfer voor veiligheid in de woonomgeving. In Noord zijn de bewoners van voormalig gemeente Zevenaar het meest positief over de veiligheid in de woonomgeving.

Figuur 4.7

Rapportcijfer veiligheid woonomgeving per wijk

7,7

Inwoners van de wijk Zevenaar-Noord zijn het meest positief over de veiligheid in hun woonomgeving.

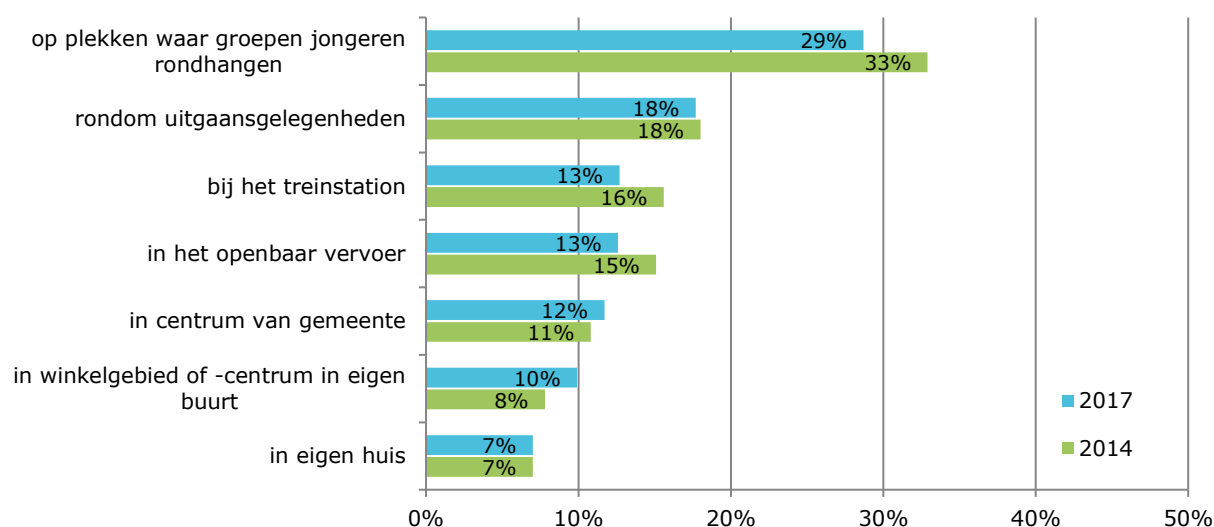
4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In deze paragraaf wordt ingegaan op onveilige plekken in de eigen woonplaats. Figuur 4.8 geeft per plek het percentage inwoners in Zevenaar dat zich hier wel eens onveilig voelt. Hierbij is er in de berekening van het percentage geen rekening mee gehouden of een bepaalde plek of voorziening aanwezig is in de woonplaats en of iemand deze plek ook wel eens bezoekt.

Zevenaarders voelen zich vooral onveilig op plekken waar jongeren rondhangen: bijna een op de drie voelt zich op dergelijke locaties soms tot vaak onveilig. Voor plekken rondom uitgaansgelegenheden geldt dat ongeveer een vijfde zich wel eens onveilig voelt. Daarnaast voelt 13 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar zich soms tot vaak onveilig in het openbaar vervoer en het treinstation.

Figuur 4.8

Onveilige plekken (vaak/soms onveilig)

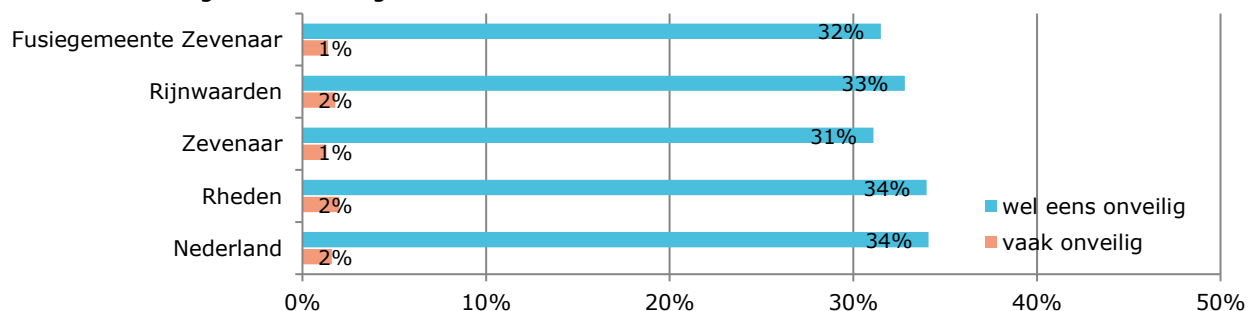
4.3 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In figuur 4.9 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Een derde van de inwoners van de fusiegemeente geeft aan zich wel eens onveilig te voelen en 1 procent voelt zich vaak onveilig. Dit is vergelijkbaar met de referentiegemeente Rheden en het landelijk gemiddelde. Het onveiligheidsgevoel is vergelijkbaar in Rijnwaarden en Zevenaar.

Figuur 4.9

Gevoel van onveiligheid in het algemeen

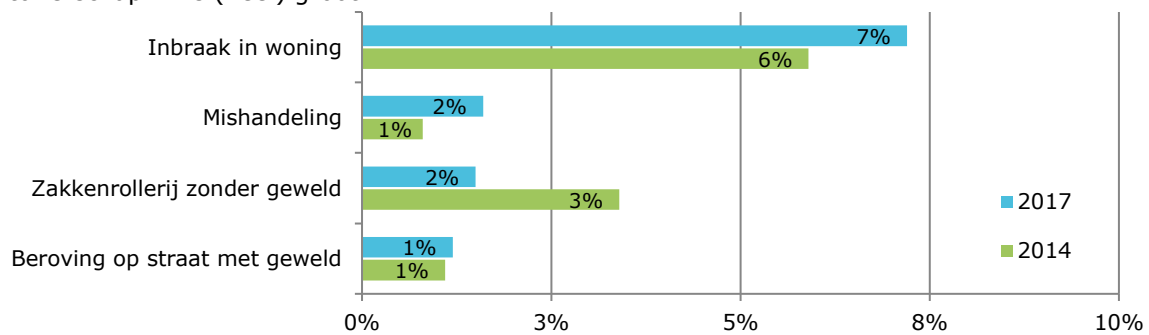
4.4 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (figuur 4.10).

In de fusiegemeente Zevenaar denkt 7 procent dat de kans op woninginbraak (heel) groot is. In Rijnwaarden is het percentage inwoners dat de kans (heel) groot schat om mishandeld te worden gestegen ten opzichte van 2014. In voormalig gemeente Zevenaar is het percentage inwoners dat de kans (heel) groot acht om slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld relatief sterk gedaald ten opzichte van 2014.

Figuur 4.10

Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

HOOFDSTUK

Slachtofferschap

5. Slachtofferschap

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Zevenaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Achtereenvolgens komen aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.1), vermogensdelicten (par. 5.2), vernielingen (par. 5.3) slachtofferschap totaal (par. 5.4) en cybercrime (par. 5.5).

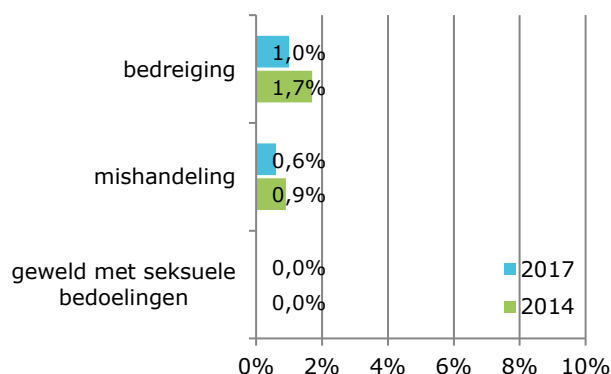
5.1 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of geweld met seksuele bedoelingen. Dit is weergegeven in figuur 5.1. In figuur 5.2 is het totale percentage inwoners van Zevenaar zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

In vergelijking met 2014 is 1 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar slachtoffer geworden van bedreiging (figuur 5.1). Er is een sterke daling van het aantal geweldsdelicten in voormalig gemeente Zevenaar ten opzichte van 2014. In Rijnwaarden lijkt er eerder sprake van een toename. Daarnaast zijn er in Zevenaar iets minder inwoners slachtoffer geworden van geweldsdelicten dan in referentiegemeente Rheden. In 2014 was dit omgekeerd.

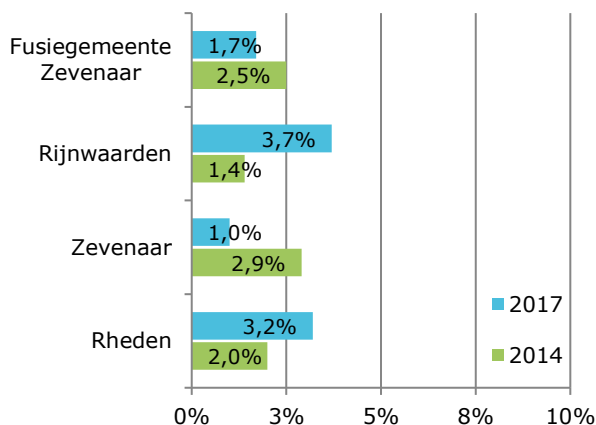
Figuur 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.2

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

In totaal waren er in Zevenaar 2,9 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 57,5 procent gemeld of aangifte van gedaan bij de politie. Dit is een stuk meer dan in Rheden (25,9%), maar voor beide gemeenten geldt dat het totaal aantal slachtoffers van geweldsdelicten in het onderzoek eigenlijk te klein is om betrouwbare uitspraken te doen over de aangiftebereidheid (aantal minder dan 50).

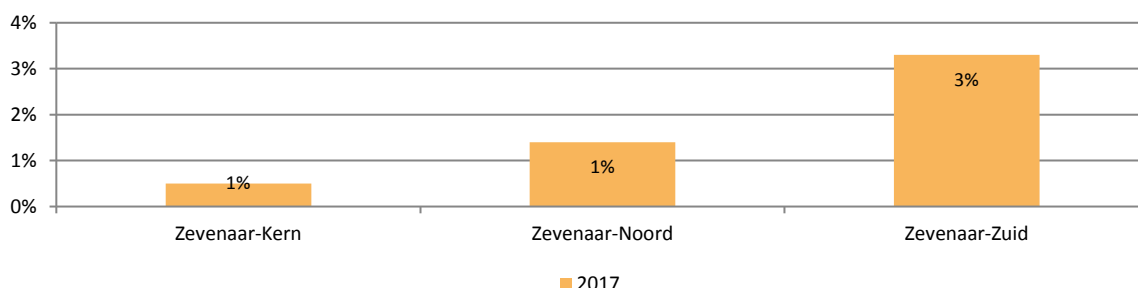
1.7%

van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar zijn in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer geworden van geweldsdelicten.

Figuur 5.3 zoomt in op het slachtofferschap van geweldsdelicten per wijk. In Zevenaar-Zuid zijn inwoners vaker slachtoffer van geweldsdelicten dan in de andere wijken. Hoewel er verder enige variatie is in het slachtofferschap zijn de verschillen tussen Kern en Noord niet noemenswaardig.

Figuur 5.3

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

Tabel 5.1 toont de verschillen tussen wijken op de onderliggende delicten. Een verklaring voor de bovengemiddelde slachtofferschap in Zevenaar-Zuid wordt verklaard door het hoge percentage mishandeling. In Zuid is het percentage slachtofferschap door mishandeling hoger dan het gemiddelde van de voormalig gemeente Zevenaar.

Tabel 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	bedreiging	mishandeling	geweld met seksuele bedoelingen
Zevenaar-Kern	0.5%	0.0%	0.0%
Zevenaar-Noord	0.7%	0.8%	0.0%
Zevenaar-Zuid	1.6%	1.7%	0.0%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

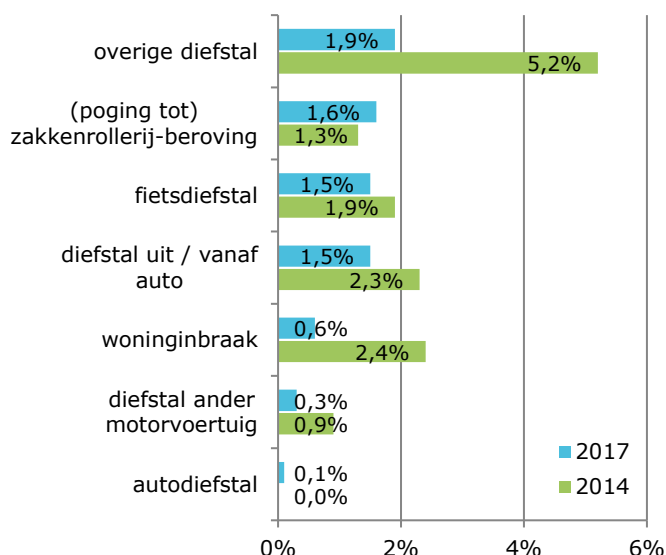
5.2 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (figuur 5.4). Ook is het totale percentage inwoners van Zevenaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (figuur 5.5).

In fusiegemeente Zevenaar is het slachtofferschap van de verschillende typen delicten afgenomen ten opzichte van 2014. Deze daling wordt verklaard door de sterke afname in voormalig gemeente Zevenaar. Slachtofferschap van overige diefstal, diefstal van andere motorvoertuigen en woninginbraak zijn alle afgenomen ten opzichte van 2014. Inwoners van Zevenaar werden in 2017 minder vaak slachtoffer van vermogensdelicten dan inwoners van Rheden.

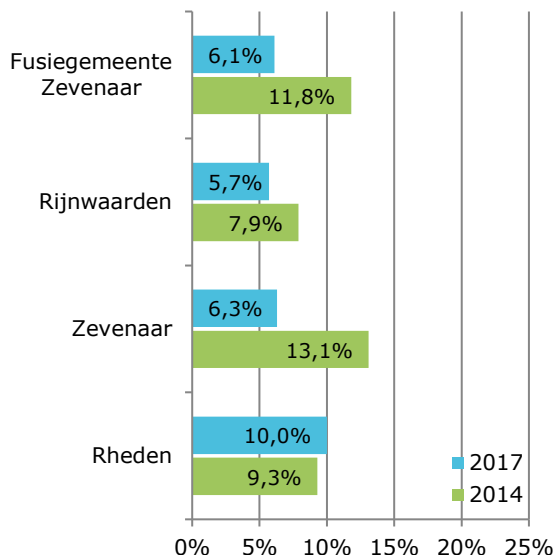
Figuur 5.4

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.5

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

In totaal waren er in Zevenaar 8,0 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 32,9 procent gemeld of aangifte van gedaan bij de politie. Dit is minder dan in Rheden (71,4%), maar ook hier geldt dat het aantal deelnemers aan het onderzoek dat slachtoffer is geworden van een vermogensdelict eigenlijk te laag is om betrouwbare uitspraken te doen over de aangiftebereidheid.

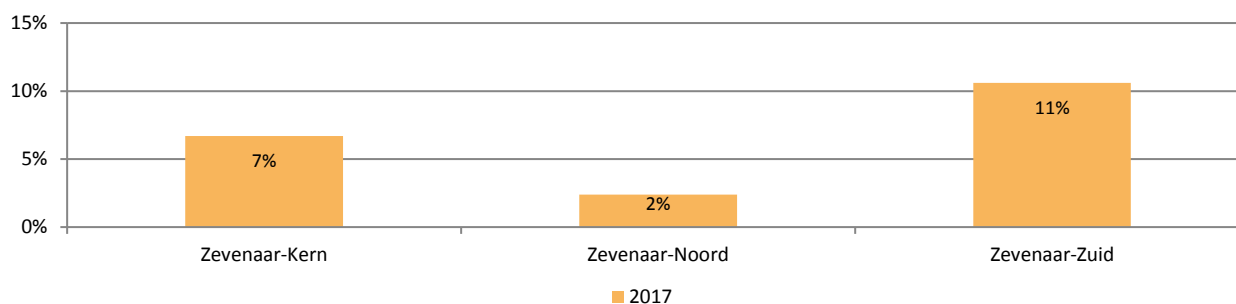
1.9%

van de Zevenaarders is slachtoffer geworden van overige vormen van diefstal in 2017. In 2014 was dit 5,2 procent.

Zowel de wijk Zevenaar-Noord, als Zevenaar-Zuid wijken sterk af van het gemiddelde van voormalig gemeente Zevenaar. In Noord gaat het om een positieve afwijking ten opzichte van de voormalig gemeente, terwijl het in Zuid gaat om een negatieve afwijking.

Figuur 5.6

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

In Zevenaar-Kern is het percentage slachtoffers van diefstal uit of vanaf een auto hoger dan het gemeentelijke gemiddelde. De positieve afwijking in Noord wordt verklaard door het gebrek aan fietsdiefstallen. In Zuid ligt het percentage slachtoffers van fietsdiefstallen sterk boven het gemiddelde. Daarnaast is het percentage overige diefstallen eveneens boven het gemeentelijk gemiddelde.

Tabel 5.2

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	woninginbraak	fietsdiefstal	overige diefstal	(poging tot) zakkenrollerij-beroving	diefstal uit/vanaf auto	diefstal ander motorvoertuig	autodiefstal
Zevenaar-Kern	0.5%	1.7%	0.8%	1.9%	2.5%	0.0%	0.0%
Zevenaar-Noord	0.0%	0.0%	0.7%	1.1%	0.3%	0.3%	0.0%
Zevenaar-Zuid	0.8%	4.0%	6.5%	1.1%	0.9%	1.1%	0.0%

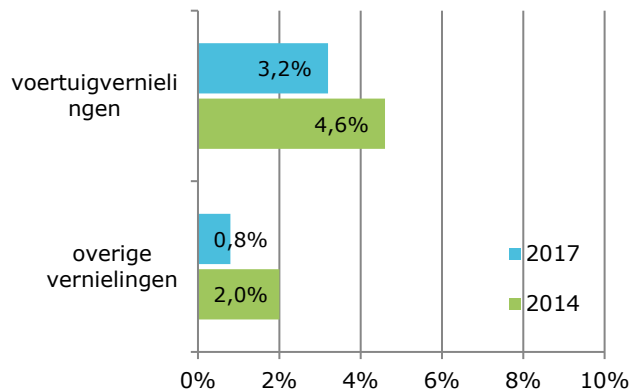
5.3 Slachtofferschap vernielingen

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernielingen aan voertuigen, zoals auto en fiets, en overige vernielingen. Dit wordt weergegeven in figuur 5.7. Figuur 5.8 toont het totale percentage inwoners van Zevenaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vernielingen.

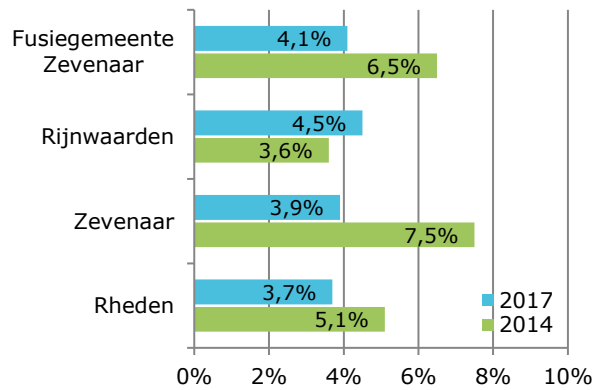
In 2017 is 4 procent van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar slachtoffer geworden van een of meer vernielingen, dit is een lichte afname ten opzichte van 2014. Deze afname wordt verklaard door de sterke daling in slachtofferschap in voormalig gemeente Zevenaar. Hier daalde het aantal overige vernielingen sterk. Het percentage slachtofferschap van vernielingen in referentiegemeente Rheden is ongeveer gelijk aan fusiegemeente Zevenaar.

Figuur 5.7

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.8

Totaal slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

In totaal waren er in Zevenaar 6,0 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 24,8 procent gemeld of aangifte van gedaan bij de politie. In Rheden was dit 60,9 procent maar het aantal slachtoffers van vernieling in het onderzoek was te beperkt om betrouwbare uitspraken te doen over de aangiftebereidheid.

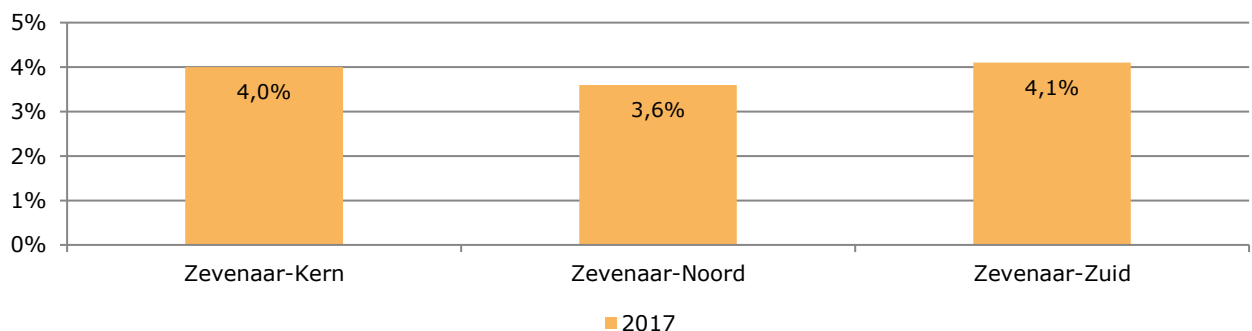
4.1%

van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar is slachtoffer geworden van vernielingen in de afgelopen twaalf maanden.

Door de kleine verschillen tussen de wijken Zevenaar-Kern, -Noord en -Zuid, zijn er geen noemenswaardige afwijkingen van het gemeentelijke gemiddelde.

Figuur 5.9

Totaal slachtofferschap vandalismedelicten per wijk

Tabel 5.3 toont de verschillen tussen wijken op de onderliggende delicten. Met uitzondering van Zevenaar-Zuid, waar inwoners vaker dan gemiddeld slachtoffer werden van overige vernielingen, zijn de verschillen beperkt.

Tabel 5.3

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

	Voertuigen	Overige vernielingen
Zevenaar-Kern	3.2%	0.8%
Zevenaar-Noord	3.6%	0.0%
Zevenaar-Zuid	1.7%	2.4%

5.4 Slachtofferschap totaal

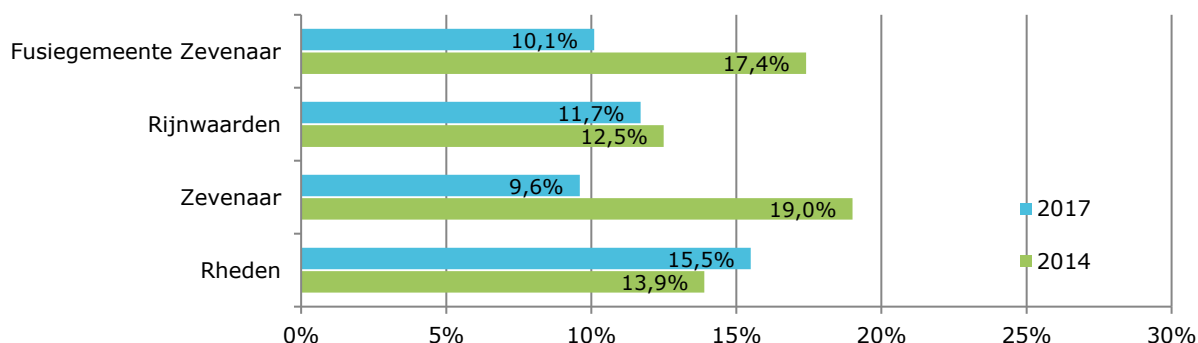
Voor het totale slachtofferschap is berekend hoeveel inwoners slachtoffer zijn geweest van bovengenoemde delicten. Figuur 5.10 geeft het percentage inwoners van Zevenaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vernielingen.

In fusiegemeente Zevenaar is een van de tien bewoners in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een of meerdere delicten. Dit is een sterke daling ten opzichte van 2014. Daarnaast doet de fusiegemeente Zevenaar het beter dan referentiegemeente Rheden, waar het slachtofferschap licht is toegenomen ten opzichte van 2014. Fusiegemeente Zevenaar volgt de landelijke dalende trend.

De sterke daling in fusiegemeente Zevenaar wordt met name verklaard door de sterke daling in slachtofferschap in voormalig gemeente Zevenaar. In voormalig gemeente Rijnwaarden is het totale slachtofferschap nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2014.

IFiguur 5.10

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden

Er waren in Zevenaar in totaal 16,9 delicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 34,2 procent gemeld of aangifte van gedaan bij de politie. De aangiftebereidheid bij delicten verschilt in Zevenaar niet van het landelijk gemiddelde.

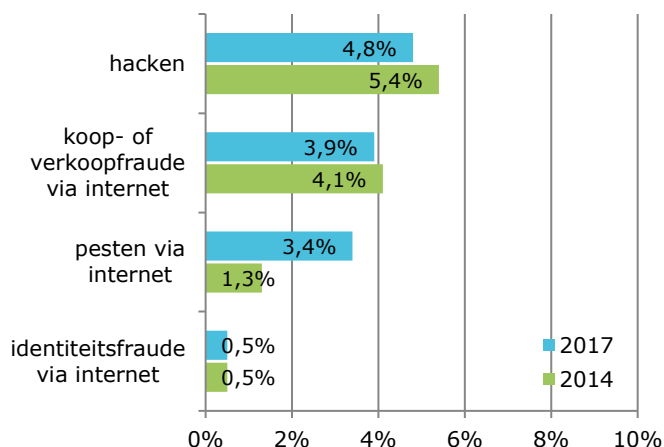
5.5 Slachtofferschap cybercrime

Slachtofferschap van cybercrime wordt niet meegerekend in het totale slachtofferschap, vandaar dat deze paragraaf achterin het hoofdstuk staat. Figuur 5.11 toont slachtofferschap van verschillende vormen van cybercrime. Figuur 5.12 toont het totale slachtofferschap van deze vormen van cybercrime in Zevenaar en de referentiegebieden.

In fusiegemeente Zevenaar is 11 procent van de inwoners in de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer geweest van cybercrime. Dit is vergelijkbaar met de referentiegemeente Rheden. De verschillen tussen de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar zijn niet noemenswaardig. Ten opzichte van 2014 is het pesten via internet in beide voormalig gemeenten toegenomen.

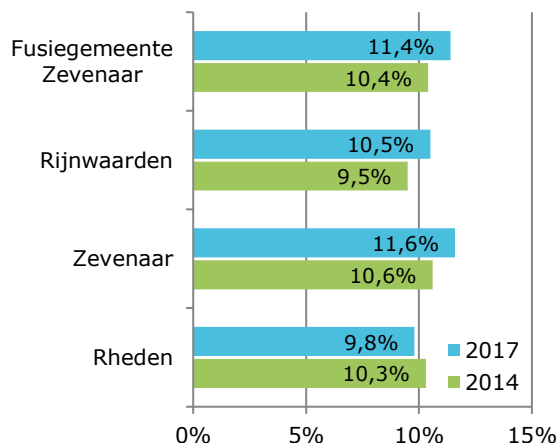
Figuur 5.11

Slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.12

Totaal slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

In totaal waren er in Zevenaar 17,1 voorvallen van cybercrime per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 20,6 procent gemeld of aangifte van gedaan bij de politie. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde voor melding van cybercrime (13,1 procent).

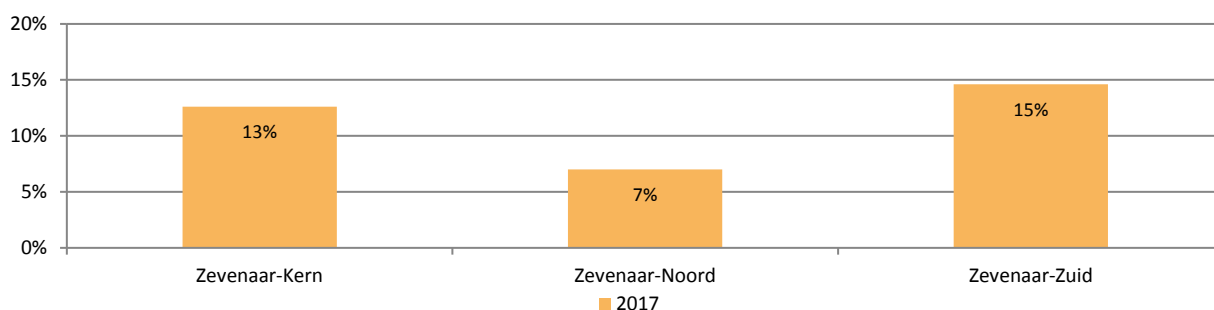
11%

van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar zijn slachtoffer geworden van cybercrime.

In de wijk Zevenaar-Noord is het slachtofferschap met 7 procent relatief laag in verhouding tot het gemeentelijk gemiddelde. De overige twee wijken liggen rond het gemiddelde van de voormalig gemeente Zevenaar.

Figuur 5.9

Totaal slachtofferschap cybercrime per wijk

Ondanks het lage totale slachtofferschap van cybercrime in de wijk Zevenaar-Noord ten opzichte van het gemiddelde van voormalig gemeente Zevenaar, zijn de verschillen tussen de wijken naar de vormen van cybercrime beperkt.

Tabel 5.3

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

	hacken	koop- of verkoopfraude via internet	pesten via internet	identiteitsfraude via internet
Zevenaar-Kern	5.2%	4.0%	3.4%	0.9%
Zevenaar-Noord	2.4%	3.5%	1.2%	0.3%
Zevenaar-Zuid	7.7%	4.0%	3.7%	0.0%

HOOFDSTUK

Preventie

6. Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om specifieke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in sociopreventie (gedragmatige maatregelen, paragraaf 6.1) en technopreventie (technische maatregelen, par. 6.2).

6.1 Sociopreventieve maatregelen

Aan de inwoners is een lijst met vier voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op sociopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (figuur 6.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor sociopreventie berekend (figuur 6.2).

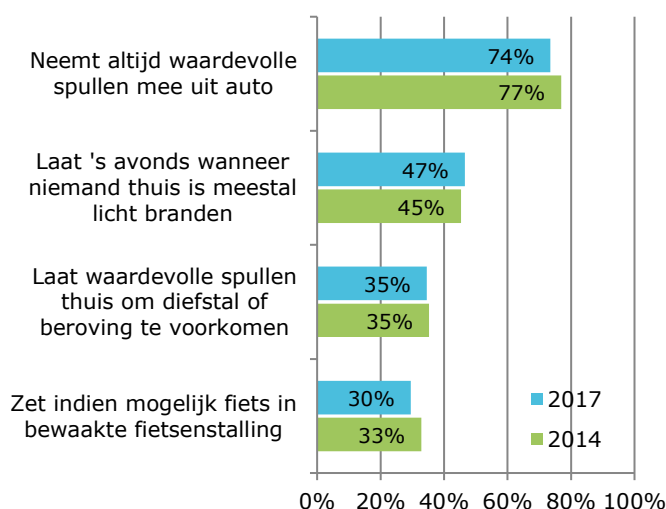
De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van sociopreventieve maatregelen. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Bijna driekwart van de Zevenaarders neemt altijd waardevolle spullen mee uit de auto. Ongeveer de helft van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar laat 's avonds, wanneer niemand thuis is, meestal het licht branden. Daarnaast zegt een op de drie bewoners indien mogelijk zijn fiets in een bewaakte fietsenstalling te zetten of waardevolle spullen thuis te laten. Deze aantallen zijn nagenoeg gelijk aan 2014.

De somscore voor sociopreventie, berekend op basis van de mate waarin bewoners sociopreventieve maatregelen nemen, is voor de fusie gemeente Zevenaar vergelijkbaar met de referentiegemeente Rheden. Zowel de voormalige gemeente Rijnwaarden, als Zevenaar zitten ongeveer op het gemiddelde van de fusiegemeente en de referentiegemeente.

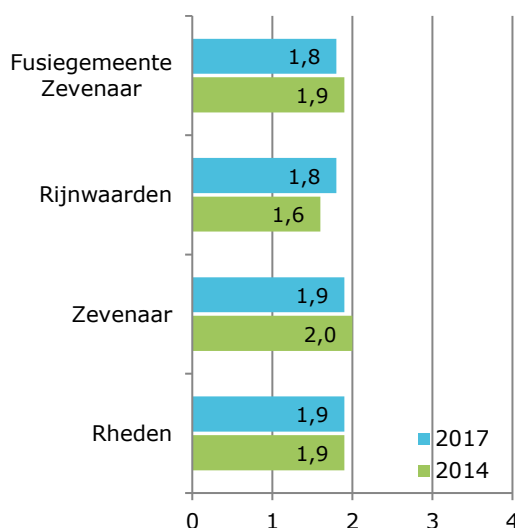
Figuur 6.1

Sociopreventieve maatregelen

Figuur 6.2

Sociopreventieve maatregelen (somscore)

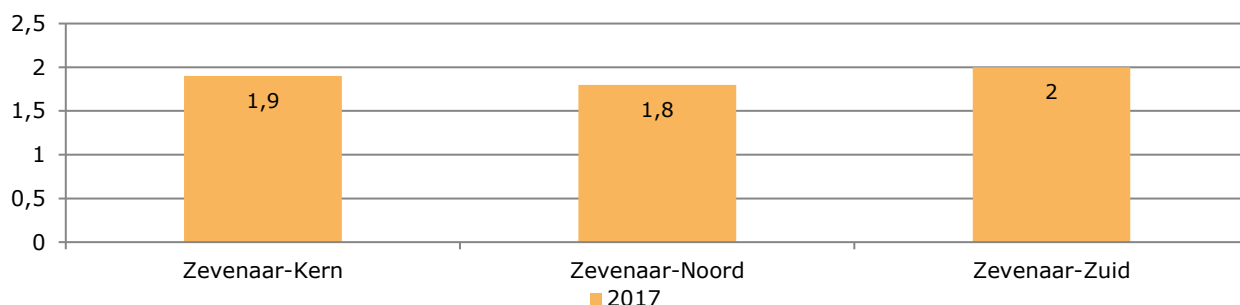
74%

van de Zevenaarders geeft aan altijd waardevolle spullen uit de auto mee te nemen.

De somscore tussen de wijken is nagenoeg gelijk. In Zevenaar-Zuid worden relatief gezien de meeste sociopreventieve maatregelen genomen (figuur 6.3), terwijl dit in Noord relatief het laagst is.

Figuur 6.3

Sociopreventie maatregelen (somscore) per wijk

In Zuid is het aandeel inwoners dat 's avonds, wanneer niemand thuis is, het licht laat branden (tabel 6.1) hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Overige verschillen zijn relatief klein.

Tabel 6.1

Sociopreventieve maatregelen per wijk

	neemt altijd waardevolle spullen mee uit auto	laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Zevenaar-Kern	76.0%	46.3%	30.5%	35.0%
Zevenaar-Noord	71.3%	45.4%	29.9%	31.8%
Zevenaar-Zuid	76.6%	56.7%	27.8%	35.6%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

6.2 Technopreventieve maatregelen

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met vier maatregelen voorgelegd die betrekking hebben op technopreventie. Hierbij is gevraagd welke maatregelen aanwezig zijn om hun woning en bezittingen te beschermen (figuur 6.4). Daarnaast is op basis van de aanwezigheid van deze maatregelen een somscore voor technopreventie berekend (figuur 6.5).

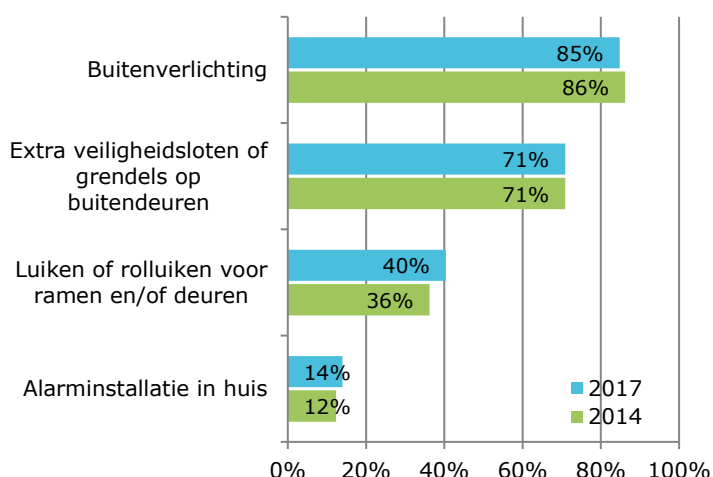

De somscore geeft het gemiddelde aantal aanwezige technopreventieve maatregelen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 4.

De meest toegepaste maatregel op het gebied van technopreventie is het installeren van buitenverlichting. Dit wordt door 85 procent van de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar genoemd. Daarnaast geven zeven van de tien inwoners aan extra veiligheidssloten en grendels op de buitendeuren te hebben geïnstalleerd. Ook (rol)luiken voor ramen en/ of deuren worden door 40 procent van de Zevenaarders gebruikt. De somscore voor technopreventie is hoger dan in de referentiegemeente Rheden. In Rijnwaarden zijn woningen gemiddeld van meer technopreventieve maatregelen voorzien dan in Zevenaar. Het gaat hierbij vooral om (rol)luiken voor de ramen en/of deuren. Het gebruik hiervan is in Zevenaar overigens wel toegenomen ten opzichte van 2014.

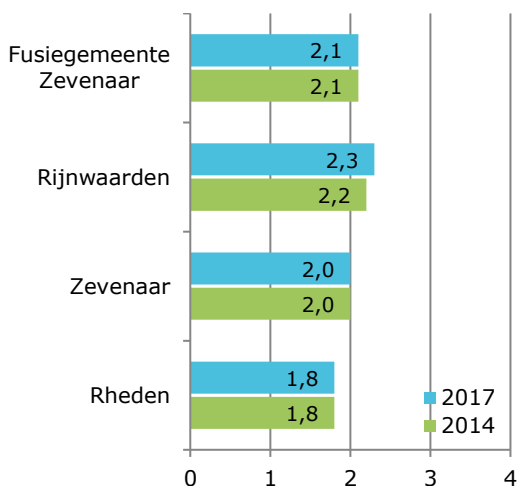
Figuur 6.4

Technopreventieve maatregelen

Figuur 6.5

Technopreventieve maatregelen (somscore)

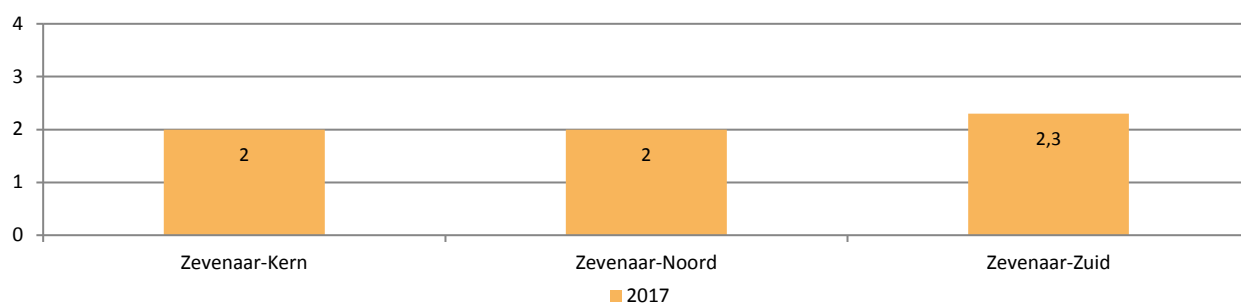
85%

van de Zevenaarders heeft buitenverlichting.

Op wijkniveau wordt er, net als bij sociopreventie maatregelen, het meest gebruik gemaakt van technopreventie maatregelen in Zevenaar-Zuid (figuur 6.6). De andere wijken liggen dichtbij het gemeentelijke gemiddelde van de voormalig gemeente Zevenaar.

Figuur 6.6

Technopreventie maatregelen (somscore) per wijk

Zowel, extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren, als (rol)luiken voor ramen en/ of deuren worden meer gebruikt in de wijk Zevenaar-Zuid (Tabel 6.2). In Noord wordt er in verhouding tot de andere wijken minder gebruik gemaakt van (rol)luiken voor ramen en/ of deuren. Daarnaast is 81,8 procent van de woningen in Zevenaar-Kern voorzien van buitenverlichting. Dit is minder dan het gemiddelde van voormalig gemeente Zevenaar.

Tabel 6.2

Technopreventieve maatregelen per wijk

	buitenverlichting	extra veiligheidssloten of grendels op	alarminstallatie op huis	luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren
Zevenaar-Kern	81.8%	70.0%	13.8%	37.5%
Zevenaar-Noord	88.6%	68.4%	11.8%	27.2%
Zevenaar-Zuid	87.8%	79.3%	14.5%	47.7%

HOOFDSTUK

Burgers en politie

7. Burgers en politie

In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 7.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 7.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 7.3).

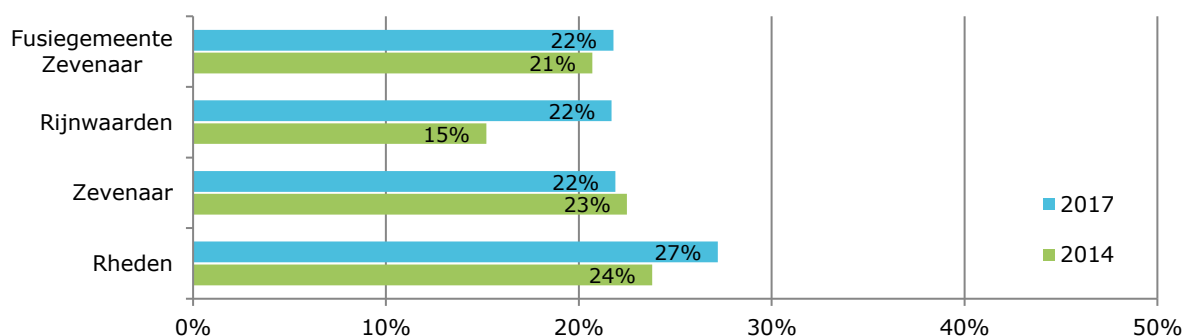
7.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Zevenaar met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 7.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in Zevenaar en de referentiegemeente. In fusiegemeente Zevenaar heeft 22 procent van de inwoners in die periode contact gehad met de politie. Dit is lager dan in de referentiegemeente Rheden. Het percentage inwoners van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar dat contact heeft gehad met de politie ligt op het gemiddelde van de fusiegemeente. Tussen 2014 en 2017 is het aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de politie op landelijk niveau licht gedaald. In Rijnwaarden is het contact met de politie juist gestegen.

Figuur 7.1

Contacten met politie in de gemeente in de afgelopen twaalf maanden

Tabel 7.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? Net als landelijk hebben de meeste inwoners contact om een andere reden dan aangifte of bekeuring, zoals in verband met verloren c.q. gevonden voorwerpen of vragen om hulp of informatie. Het meeste contact komt tot stand op initiatief van burgers zelf, dat veelaf persoonlijk of telefonsich plaatsvindt, ondanks dat er een sterke afname is in telefonisch contact ten opzichte van 2014 in voormalig gemeente Zevenaar. De andere kanalen worden in mindere mate genoemd.

Tabel 7.1

Reden contact, initiatief, wijze van contact (percentage van inwoners met contact)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%	WIJZE CONTACT	%
bekeuring/waarschuwing	14.8	politie	17.1	persoonlijk	70.1
aangifte/melding	31.7	burger	82.9	telefonisch	18.4
andere contacten	53.5			via sociale media op internet, bijv. twitter	1.1
				anders via internet, bijv. via de website van de politie	6.4
				anders niet via internet, bijv. schriftelijk	4.1

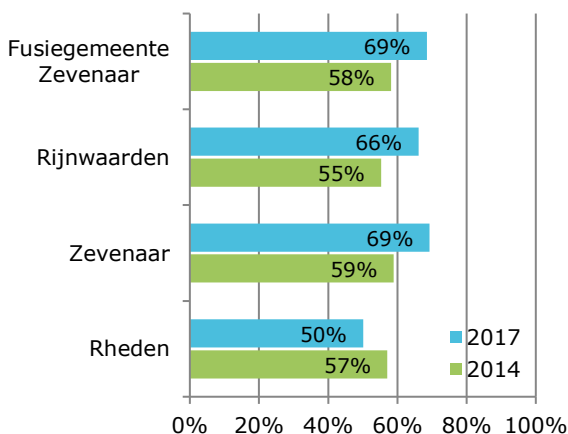
Figuur 7.2 toont hoe tevreden de burgers - die contact hebben gehad met de politie - waren over dit laatste politiecontact. Wanneer burgers over bepaalde punten van het laatste politiecontact niet tevreden waren konden zij aangeven wat hier de redenen voor waren (figuur 7.3).

Zeven van de tien inwoners van fusiegemeente Zevenaar zijn (zeer) tevreden over het contact met de politie. Dit is hoger dan in referentiegemeente Rheden, waar de helft van de inwoners tevreden is over het contact met de politie. Er zijn geen noemenswaardige verschillen tussen de beide voormalige gemeenten.

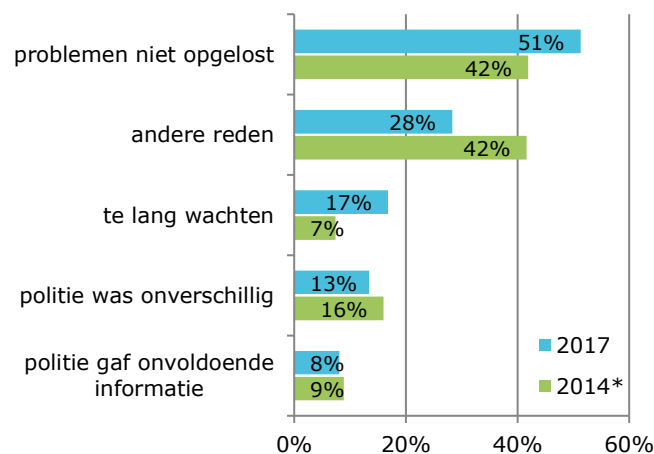
De voornaamste reden voor inwoners om ontevreden te zijn over het contact met de politie is dat de problemen niet zijn opgelost. Te lang moeten wachten wordt in 2017 vaker als reden genoemd dan in 2014. Daarnaast nam het percentage inwoners dat om een andere reden ontevreden was dan de voorgelegde mogelijkheden af.

Figuur 7.2

Hoe tevreden is men over het contact?
(percentage (zeer) tevreden)

Figuur 7.3

Redenen ontevredenheid contact politie (meerdere antwoorden mogelijk)

* minder dan 50 waarnemingen bij alle stellingen

51%

van de inwoners die niet tevreden waren over het laatste contact met de politie, waren ontevreden omdat problemen niet zijn opgelost.

7.2 Functioneren politie in de buurt

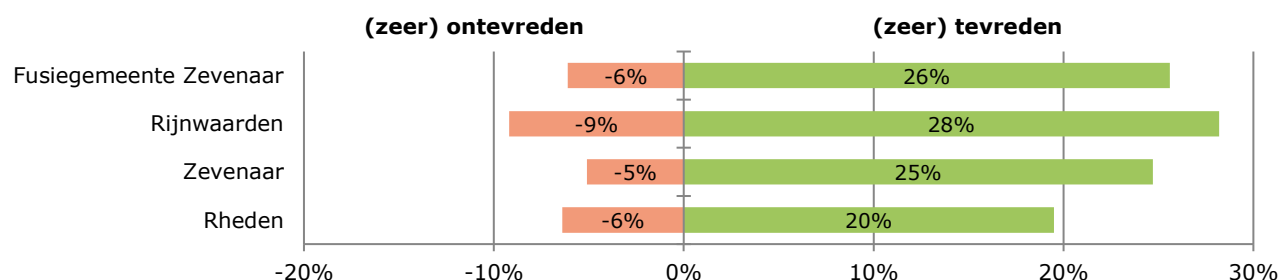
Allereerst is inwoners gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd op basis waarvan twee indicatoren voor het functioneren van de politie in de buurt zijn gemaakt: beschikbaarheid en functioneren.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Zevenaar is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt. Figuur 7.4 geeft dit weer. Per saldo zijn Zevenaarders tevreden over het functioneren van de politie in de woonbuurt: 26 procent is (zeer) tevreden, terwijl 6 procent (zeer) ontevreden is. Inwoners van de fusiegemeente Zevenaar zijn tevredener over de politie dan in Rheden.

Figuur 7.4

Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt

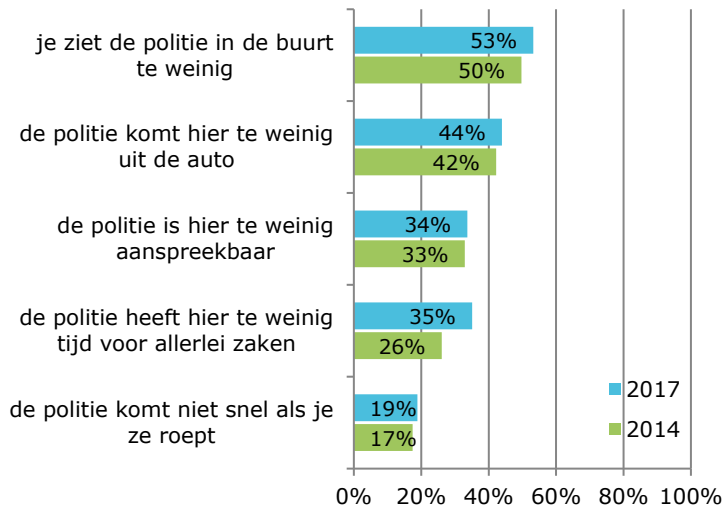
Beschikbaarheid van de politie

Inwoners is ook gevraagd te reageren op een aantal stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt om specifiek inzicht te krijgen welke aspecten van het functioneren meer en minder worden gewaardeerd (figuur 7.5). Op basis van de vijf stellingen is een indicator samengesteld voor de beschikbaarheid van de politie (figuur 7.6).

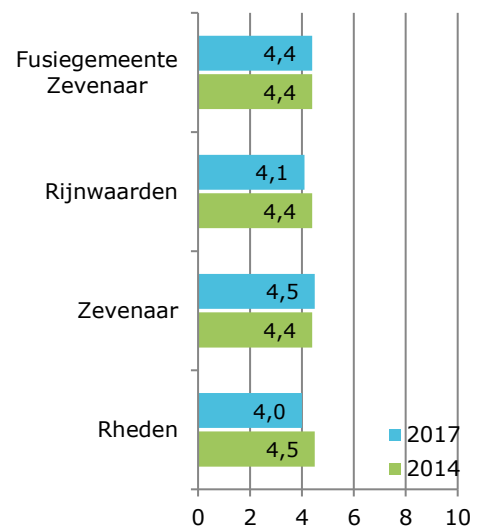
In fusiegemeente Zevenaar is men iets tevredener over de beschikbaarheid van de politie in de buurt dan in de referentiegemeente Rheden. Inwoners van Zevenaar zijn positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt dan in Rheden. Desondanks vindt de helft van de Zevenaarders dat zij de politie te weinig in de buurt zien en is 44 procent van mening dat de politie te weinig uit de auto komt. In vergelijking met 2014 is het aandeel inwoners dat vindt dat de politie te weinig tijd heeft voor allerlei zaken toegenomen.

Figuur 7.5

Stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.6

Beschikbaarheid politie in de buurt
(schaalscore)

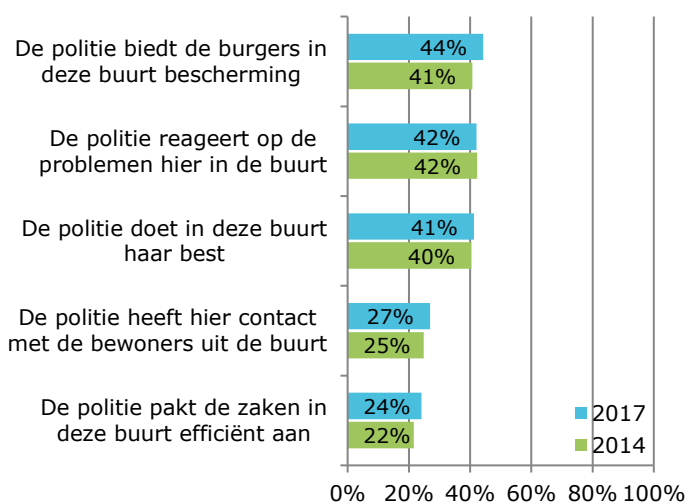
Functioneren van de politie

Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 7.7 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens is met de stellingen. Op basis van de eerste vijf stellingen is een indicator samengesteld voor het functioneren van de politie. Deze is weergegeven in figuur 7.8.

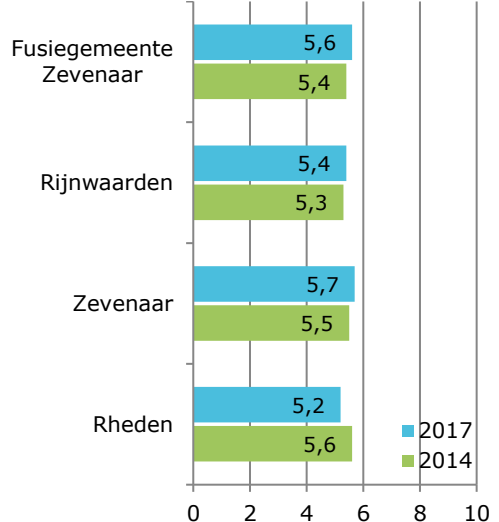
De tevredenheid over het functioneren van de politie is iets hoger in de fusiegemeente Zevenaar, dan in de referentiegemeente Rheden. In de voormalige gemeente Zevenaar is de tevredenheid over het functioneren weer hoger dan in Rijnwaarden. Inzoomend op de verschillende deelaspecten zien we dat Zevenaarders het meest tevreden zijn over de bescherming die de politie de burgers in de buurt biedt. Er zijn hierin geen verschillen ten opzichte van 2014.

Figuur 7.7

Stellingen over functioneren van de politie in de buurt
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.8

Functioneren van politie in de buurt
(schaalscore)

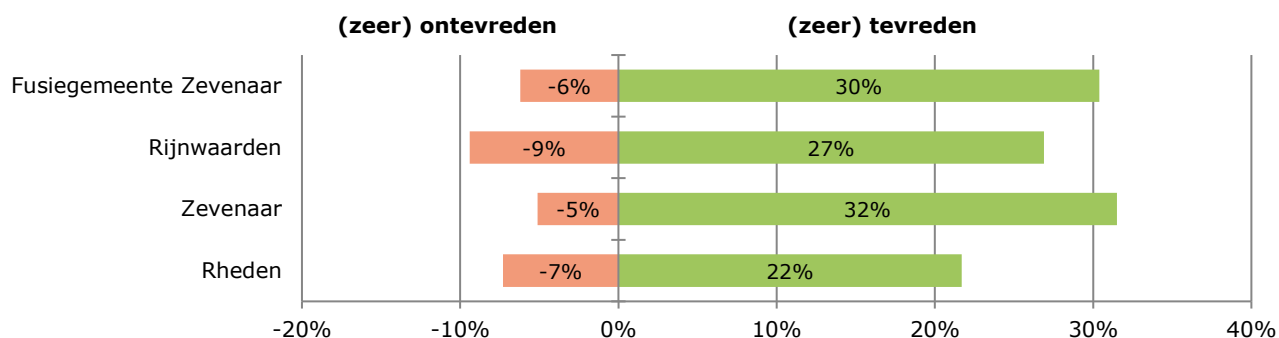

7.3 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Zevenaar is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (figuur 7.8). Per saldo zijn inwoners van Zevenaar in het algemeen tevreden over de politie: drie op de tien zijn (zeer) tevreden, tegen 6 procent dat (zeer) ontevreden is. Deze verhouding komt overeen met het landelijk gemiddelde. Inwoners van Zevenaar zijn per saldo meer tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen dan in Rijnwaarden. Gemiddeld is de tevredenheid in de fusiegemeente Zevenaar weer hoger dan in referentiegemeente Rheden.

Figuur 7.8

Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

HOOFDSTUK

Burgerparticipatie

8. Burgerparticipatie

In dit hoofdstuk staat burgerparticipatie centraal. Allereerst wordt de participatie van burgers om de veiligheid in de buurt te waarborgen beschreven (paragraaf 8.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van een BuurtWhatsApp-groep (par. 8.2). Dit hoofdstuk behoort niet meer tot de standaard vragenlijst, maar is toegevoegd in overleg met beide gemeenten.

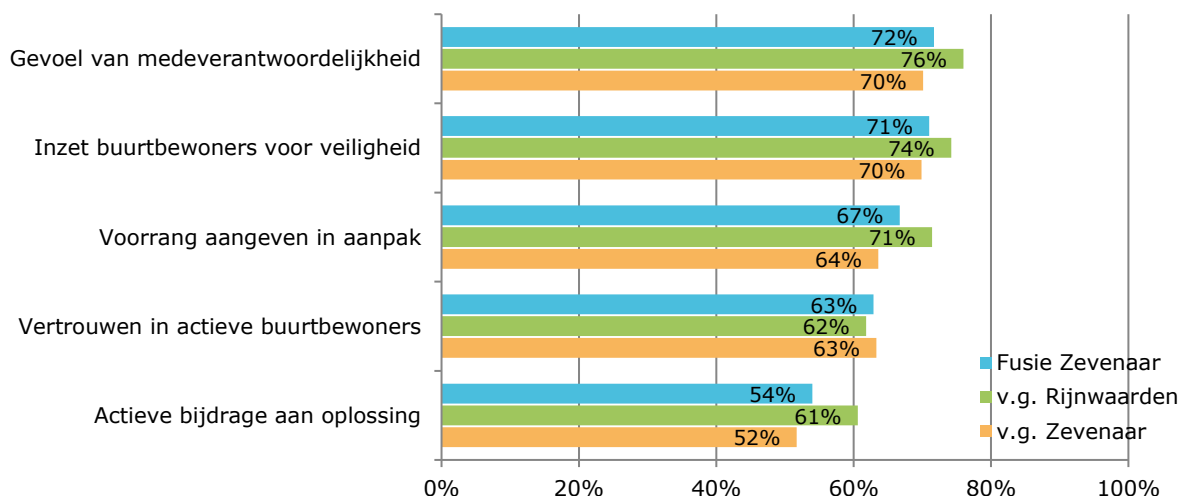
8.1 Burgerparticipatie in buurtveiligheid

Deze paragraaf beschrijft de participatie van burgers in de fusiegemeente Zevenaar bij vraagstukken over buurtveiligheid. We gaan in op het percentage bewoners dat het (helemaal) eens is met de stellingen. Dit wordt vervolgens uitgesplitst naar wijkniveau.

Een ruime meerderheid van de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar heeft een gevoel van medeverantwoordelijkheid voor de veiligheid in de buurt (72%). Ook geeft 71 procent van de Zevenaarders aan dat buurtbewoners zich zouden moeten inzetten voor buurtveiligheid. Met name in de voormalige gemeente Rijnwaarden (v.g. Rijnwaarden) geven inwoners aan een actieve bijdrage te willen leveren voor een oplossing als dat nodig is. Ook willen relatief meer inwoners in Rijnwaarden aan kunnen geven welke problemen met voorrang aangepakt moeten worden dan in Zevenaar.

Figuur 8.1

Stellingen over problemen in de buurt op het gebied van veiligheid (percentage (helemaal) eens)

Inwoners van Zevenaar-Kern hebben relatief minder vertrouwen in actieve buurtbewoners die zich inzetten voor de veiligheid in de buurt dan gemiddeld in Zevenaar. Daarnaast voelen inwoners van Zevenaar-Kern zich minder verantwoordelijk voor de veiligheid en willen minder inwoners een actieve bijdrage leveren aan het oplossen van problemen. Inwoners van Zuid hebben relatief meer gevoel van medeverantwoordelijkheid en willen vaker een actieve bijdrage leveren voor veiligheidsproblemen in de wijk. Daarnaast zijn inwoners van Zevenaar-Zuid positiever ten aanzien van de inzet van buurtbewoners voor buurtveiligheid. In de wijk Noord hebben inwoners relatief veel vertrouwen in actieve buurtbewoners.

Tabel 8.1

Stellingen over problemen in de buurt op het gebied van veiligheid (percentage (helemaal) eens).

	Voorrang aangeven in aanpak	Inzet buurtbewoners voor veiligheid	Vertrouwen in actieve buurtbewoners	Gevoel van medeverantwoordelijkheid	Actieve bijdrage aan oplossing
Zevenaar-Kern	62.2%	67.4%	57.0%	67.7%	48.1%
Zevenaar-Noord	65.8%	71.9%	77.7%	73.1%	54.9%
Zevenaar-Zuid	66.8%	78.6%	69.8%	77.3%	63.8%

8.2 BuurtWhatsApp-groep

Allereerst is inwoners gevraagd of er een BuurtWhatsApp-groep actief is, of zij deelnemer zijn en of ze deelnemer zouden willen worden. Vervolgens is de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar een aantal stellingen voorgelegd.

BuurtWhatsApp-groep

Een BuurtWhatsApp-groep kan gebruikt worden als een vorm van buurtpreventie. Via de groep wisselen bewoners van een bepaalde buurt onderling makkelijk en snel informatie uit, bijvoorbeeld bij verdachte personen of een verdachte situatie. In diverse buurten in Zevenaar-Rijnwaarden is al zo'n groep actief.

Deelname aan de BuurtWhatsApp-groep

Ongeveer de helft van de Zevenaarders geeft aan dat er een BuurtWhatsApp-groep actief is in de buurt. Er zijn ongeveer evenveel inwoners die menen dat er geen BuurtWhatsApp-groep is als inwoners die niet weten of er een is. Er zijn vrijwel geen verschillen tussen de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar. De bekendheid met BuurtWhatsApp-groepen in de buurt is het hoogst in Zevenaar-Zuid.

49%

van de inwoners van fusiegemeente Zevenaar geeft aan dat er een BuurtWhatsApp-groep actief is in hun buurt.

Inwoners die bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep in hun buurt is vervolgens gevraagd of zij deelnemen in deze BuurtWhatsApp-groep. Zevenenveertig procent geeft aan inderdaad deel te nemen in deze WhatsApp-groep. In voormalig gemeente Rijnwaarden neemt 55 procent van de inwoners deel en in voormalig gemeente Zevenaar is dit 44 procent. Daarnaast nemen inwoners van de wijken Zevenaar-Noord en -Zuid relatief meer deel aan de BuurtWhatsApp-groep dan in Zevenaar-Kern.

47%

van de inwoners die bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep in de buurt, is ook zelf lid van deze BuurtWhatsApp-groep.

Een op de drie inwoners van fusiegemeente Zevenaar geeft aan geen interesse te hebben om deel te nemen aan een BuurtWhatsApp-groep. Het gaat hierbij om inwoners die weten dat er een actieve WhatsApp-groep is, maar zelf geen deelnemer zijn. Zeventien procent van deze groep geeft aan wel interesse te hebben, maar hebben nog geen tijd gehad om zich aan te melden.

Daarnaast weet een op de vijf inwoners niet zeker of ze deel zouden nemen. Zij zouden graag meer informatie ontvangen over de BuurtWhatsApp-groep. Verschillen tussen de wijken en voormalige gemeenten zijn van beperkte omvang.

34%

van de inwoners die bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep, maar geen deelnemer zijn, hebben interesse dit te worden.

De inwoners die niet bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep in hun buurt, is gevraagd of ze zouden deelnemen als er wel een groep zou zijn. Tweeëntwintig procent van deze groep geeft aan zeker deel te willen nemen. Daarnaast geeft een op de drie aan waarschijnlijk wel deel te nemen. Een kwart van de inwoners weet niet of ze deel zouden nemen. Er zijn vrijwel geen verschillen tussen Rijnwaarden en Zevenaar. De interesse om deel te nemen is in Zevenaar-Kern lager dan gemiddeld in Zevenaar.

22%

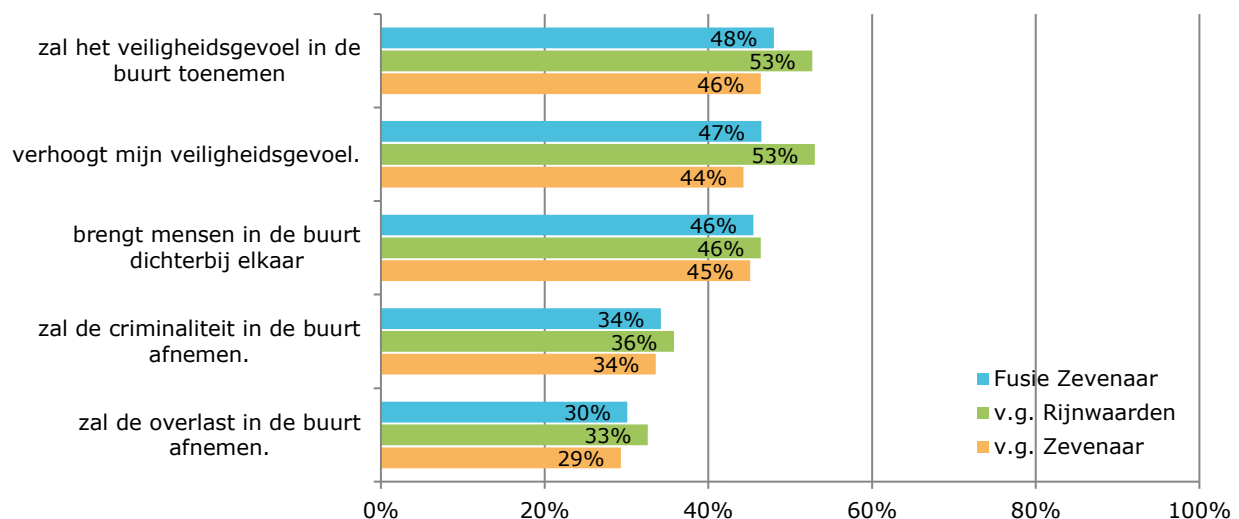
van de inwoners die niet bekend zijn met een actieve BuurtWhatsApp-groep, zouden zeker deel willen nemen.

Veiligheid door de BuurtWhatsApp-groep

Aan alle deelnemende inwoners zijn vijf stellingen voorgelegd over het veiligheidsgevoel in de buurt door een BuurtWhatsApp-groep. Ongeveer de helft van de Zevenaarders geeft aan dat het veiligheidsgevoel in de buurt en het eigen veiligheidsgevoel zal toenemen door een BuurtWhatsApp-groep. In de voormalige gemeente Rijnwaarden is dit zelfs 53 procent. Daarnaast gelooft 46 procent dat de WhatsApp-groep mensen in de buurt dichterbij elkaar brengt. Een op de drie gaat er ook van uit dat zowel de criminaliteit als overlast in de buurt af zullen nemen.

Figuur 8.2

Stellingen over de BuurtWhatsApp-groep (percentage (helemaal) eens). (Door) een BuurtWhatsApp ...

Inwoners van Zevenaar-Noord zijn over het algemeen positiever over de effecten van BuurtWhatsApp dan gemiddeld (tabel 8.2). Inwoners van Zevenaar-Kern zijn negatiever over het effect van BuurtWhatsApp op het veiligheidsgevoel in de buurt en dat van henzelf.

Tabel 8.2

Stellingen over de BuurtWhatsApp-groep (percentage (helemaal) mee eens naar wijk). (Door) een BuurtWhatsApp ...

	Zal het veiligheidsgevoel in de buurt toenemen	Brengt mensen in de buurt dichterbij elkaar	Verhoogt mijn veiligheidsgevoel	Zal de criminaliteit in de buurt afnemen	Zal de overlast in de buurt afnemen
Zevenaar-Kern	43.0%	42.6%	39.8%	31.1%	25.6%
Zevenaar-Noord	54.7%	52.1%	52.4%	40.9%	37.2%
Zevenaar-Zuid	48.3%	45.3%	51.8%	32.9%	32.9%

HOOFDSTUK

Verdachte situaties

9. Verdachte situaties

In het laatste hoofdstuk wordt onderzocht hoe vaak inwoners verdachte situaties hebben meegemaakt in de gemeente. Allereerst wordt de inwoners gevraagd of ze iets verdachts hebben gezien of meegemaakt (paragraaf 9.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk of inwoners hebben gehandeld in de verdachte situatie (par. 9.2). Dit hoofdstuk behoort niet meer tot de standaard vragenlijst, maar is toegevoegd in overleg met beide gemeenten.

9.1 Verdachte situaties meegemaakt

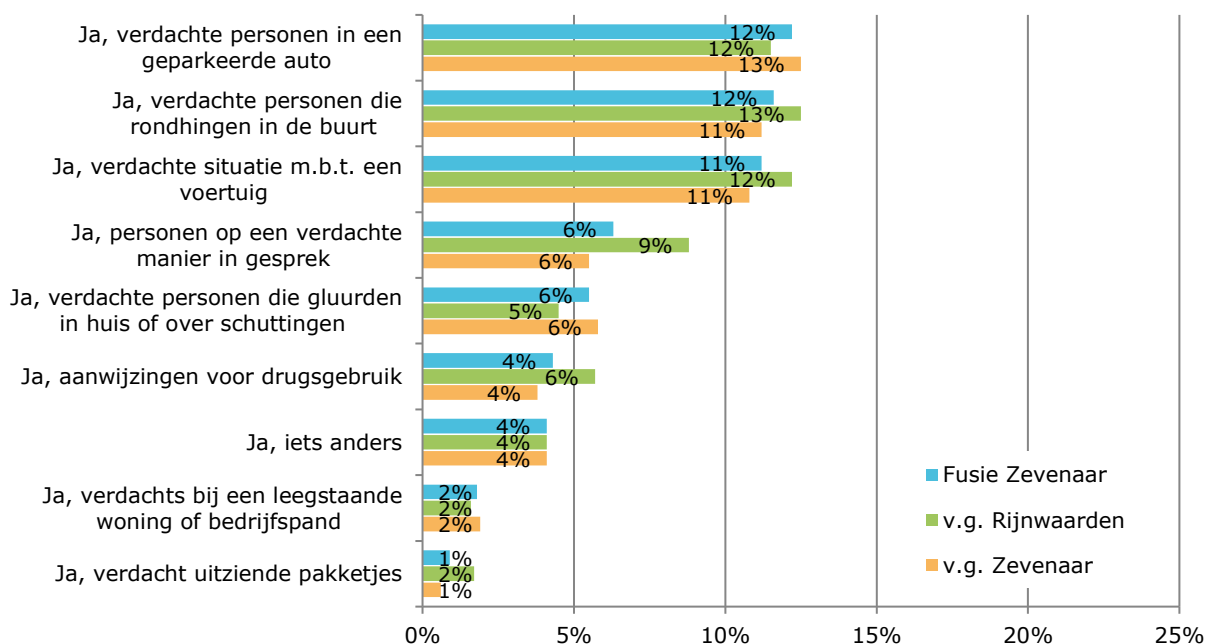
Allereerst is de inwoners van de fusiegemeente Zevenaar gevraagd welke verdachte situaties zij hebben meegemaakt in de gemeente. Meer dan de helft van de Zevenaarders geeft aan dat er geen verdachte situaties zijn voorgekomen in hun woonomgeving de afgelopen 12 maanden. Inwoners van Rijnwaarden hebben iets vaker een verdachte situatie meegemaakt dan inwoners van Zevenaar. Het gaat dan vooral om personen die op een verdachte manier in gesprek zijn (figuur 9.1).

De situaties die het meest voorkomen zijn verdachte personen in een geparkeerde auto, verdachte personen die rondhingen in de buurt en een verdachte situatie met betrekking tot een auto of ander voertuig. Het is zelden dat inwoners iets verdachts meemaken bij een leegstaande woning of bedrijfspand, of met verdacht uitziende pakketjes.

In Zevenaar-Noord hebben inwoners vaker een verdachte situatie m.b.t. een auto of ander voertuig meegemaakt dan gemiddeld in de voormalige gemeente Zevenaar en in Zevenaar-Kern minder vaak. Verder zijn de verschillen tussen de wijken in verdachte situaties beperkt.

Figuur 9.1

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens iets verdachts gezien of meegemaakt in uw woonomgeving? (% genoemd).

9.2 Handelingswijze

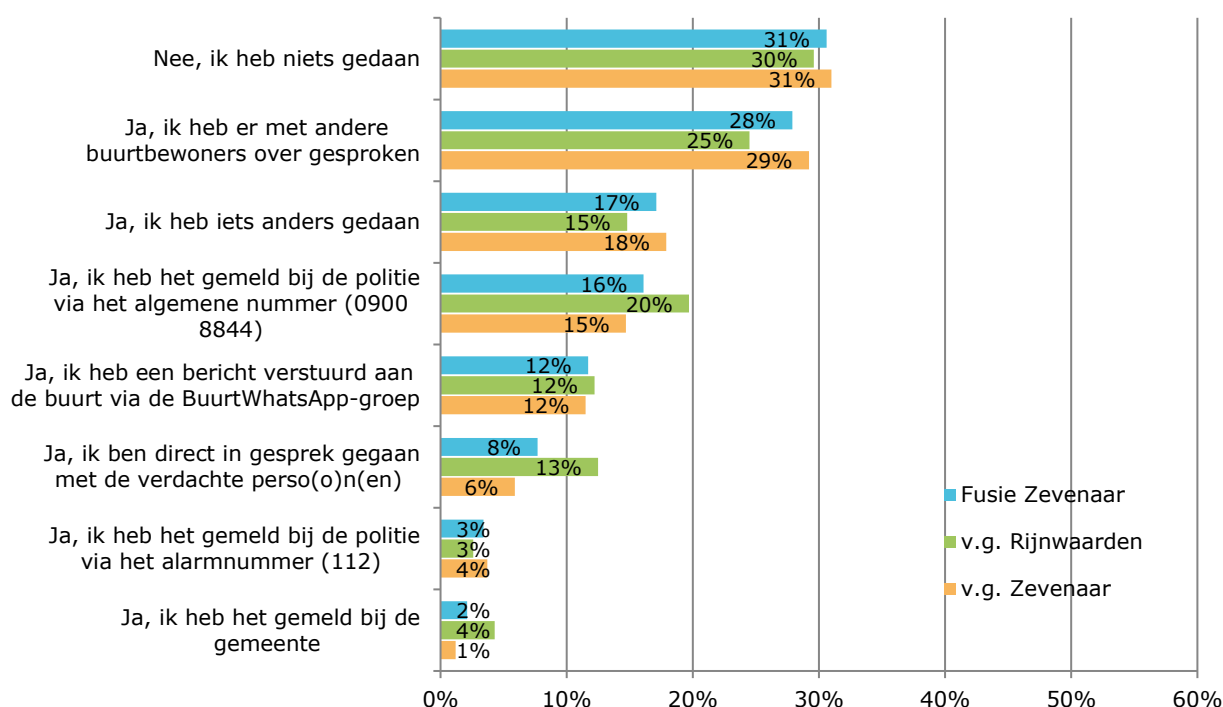
Aan de Zevenaarders, die hebben aangegeven wel eens iets verdachts gezien of meegemaakt te hebben, is vervolgens gevraagd of ze iets gedaan hebben aan deze verdachte situatie. Eenendertig procent van deze groep geeft hierbij aan niets te hebben gedaan. De meerderheid van de inwoners doet er dus wel iets mee.

De meest genoemde actie is om de verdachte situatie te bespreken met andere buurtbewoners. In Zevenaar gebeurt dit vaker dan in Rijnwaarden. Minder dan een vijfde van de inwoners die iets verdachts meemaakt, meldt het voorval bij de politie via het algemene nummer of 112. Inwoners van Rijnwaarden bellen vaker het algemene nummer van de politie en gaan vaker direct in gesprek met de verdachte personen dan inwoners van Zevenaar.

Binnen de voormalige gemeente Zevenaar sturen inwoners van Zevenaar-Noord veel vaker een bericht aan de buurt via de BuurtWhatsApp-groep dan gemiddeld (20 procent).

Figuur 9.2

Heeft u iets gedaan aan de verdachte situatie(s)? (% van weleens iets verdachts gezien of meegemaakt).

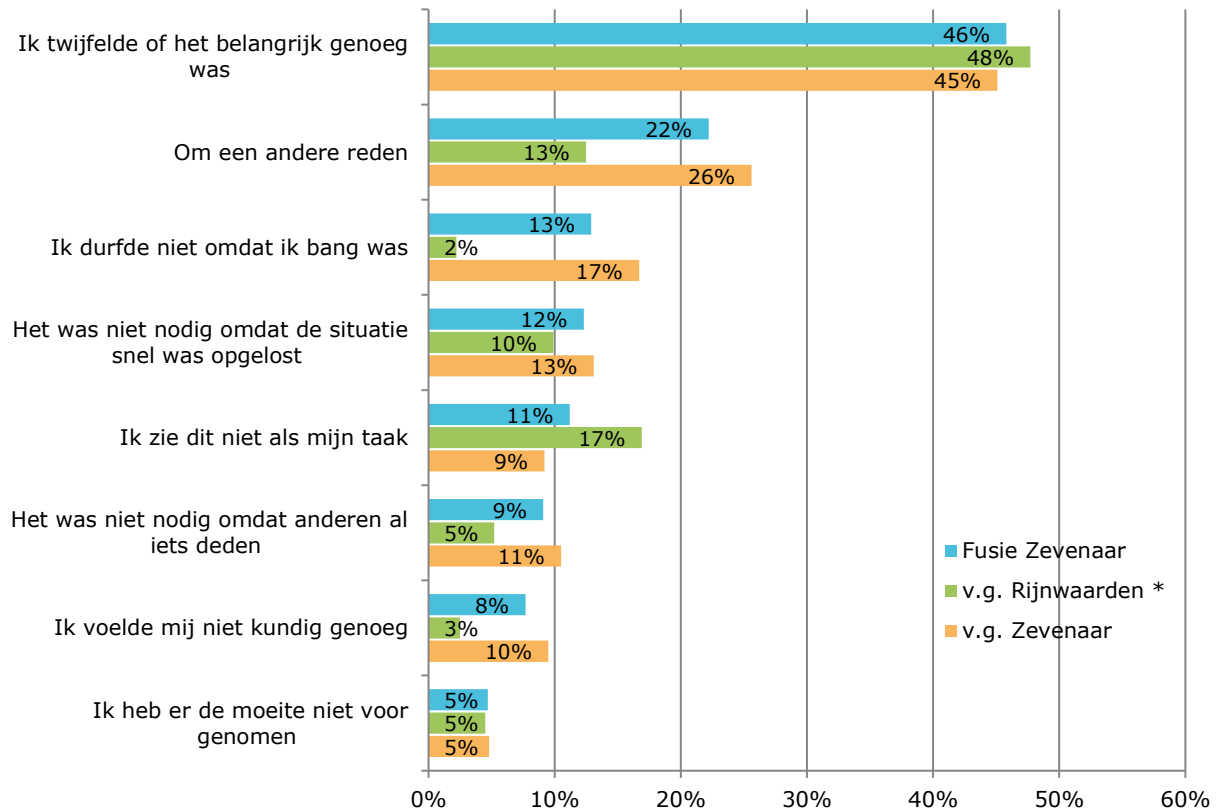

De Zevenaarders, die aangaven niets gedaan te hebben bij een verdachte situatie, is vervolgens doorgevraagd om welke reden(en) ze niets gedaan hebben. Figuur 9.3 laat zien dat ongeveer de helft van de inwoners twijfelde of de verdachte situatie belangrijk genoeg was om te melden. Verschillen tussen de voormalige gemeenten lijken relatief groot, maar vanwege het kleine aantal deelnemers dat deze vervolgvraag heeft gekregen in Rijnwaarden (minder dan 50) geven de percentages voor Rijnwaarden geen betrouwbaar beeld voor de voormalige gemeente. Ook binnen de voormalige gemeente Zevenaar is de respons op deze vraag te beperkt om op het niveau van de wijken betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Het algemene beeld is in ieder geval dat angst of (vormen van) onverschilligheid zeker niet de belangrijkste redenen zijn om niets te doen bij een verdachte situatie.

Figuur 9.3

Om welke reden(en) heeft u niets gedaan? (% van inwoners dat niets heeft gedaan bij een verdachte situatie).

* minder dan 50 waarnemingen bij alle stellingen

BIJLAGE

Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

Bijlage 1. Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

1. Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

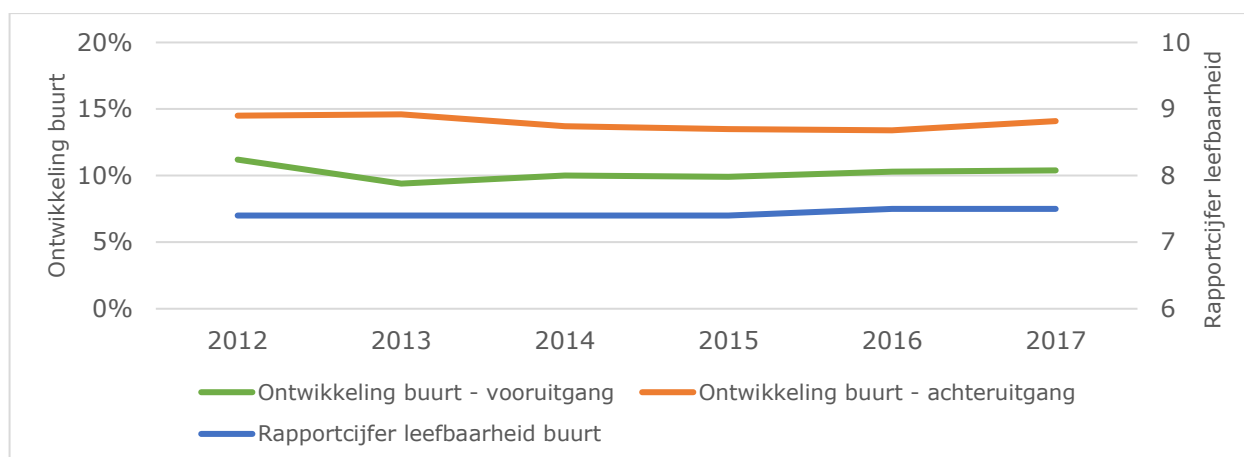
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage treft u een samenvatting van de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor. Deze trends staan ook uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2018). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Leefbaarheid in de buurt

Over de periode 2008-2017 is het oordeel in Nederland over de fysieke kwaliteit van de buurt niet wezenlijk veranderd. De tevredenheid over voorzieningen voor jongeren is altijd lager dan die over andere voorzieningen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veel burgers hier een neutraal of ontwijkend antwoord geven en niet zozeer omdat men (zeer) ontevreden is over de voorzieningen voor jongeren. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2017, laat een stabiel beeld zien. Een opvallende trend uit de vragen die in 2012 zijn toegevoegd is dat er elk jaar meer burgers negatief zijn over de ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar dan positief, terwijl het rapportcijfer voor de leefbaarheid in diezelfde periode zelfs iets is gestegen.

Figuur B1.1

Leefbaarheid en ontwikkeling buurt, trend 2012-2017

Functioneren gemeente

Aan de hand van stellingen is de burger gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de gemeente met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid. Gemiddeld is 39 procent van de burgers tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid en 11 procent ontevreden. Hier is over de periode 2012-2017 weinig in veranderd. De aanpak van leefbaarheid en veiligheid krijgt altijd de hoogste waardering van de drie stellingen en het informeren van de buurt over de aanpak de laagste waardering. Het betrekken van de buurt bij de aanpak zit daar tussen in.

Overlast

Gemiddeld ervaart 44 procent van de burgers zelf veel overlast van een of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2016, maar minder dan in 2012-2013 toen dit aandeel ongeveer 46 procent was. Burgers ervaren jaarlijks de meeste overlast van verkeer (te hard rijden en parkeerproblemen), gevolgd door fysieke verloedering (hondenpoep). Dit zijn ook elk jaar de drie buurtproblemen die burgers als eerste aangepakt willen hebben.

Veiligheidsbeleving

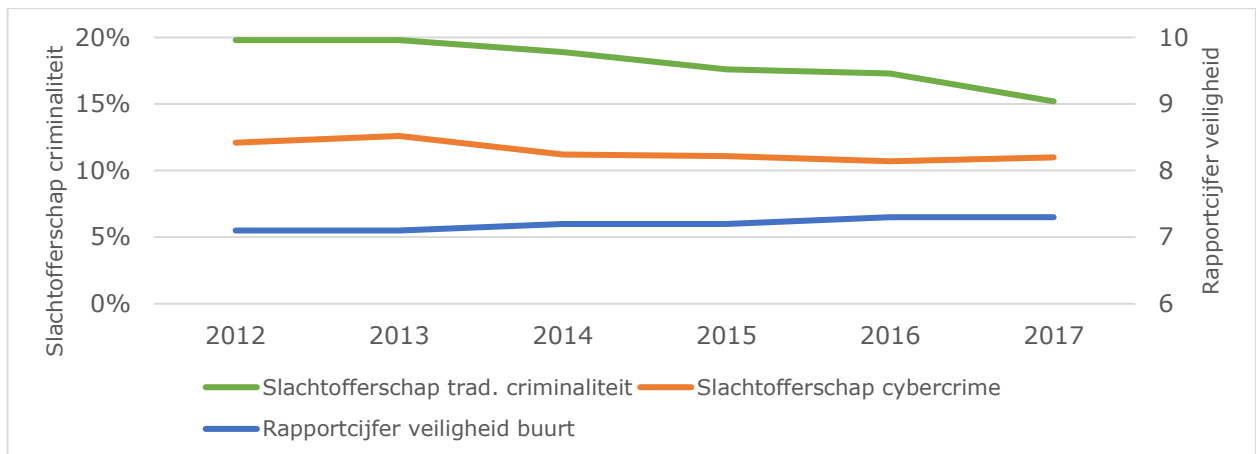
In de periode 2005-2015 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld, burgers voelen zich in het algemeen veiliger. Het gevoel van onveiligheid in de buurt, dat sinds 2008 wordt gemeten, was tussen 2009 en 2015 lange tijd stabiel om vervolgens tussen 2015 en 2016 een sterk positieve ontwikkeling te tonen. In 2017 is het gevoel van onveiligheid in de buurt vrijwel gelijk aan 2016. Bij de beoordeling van de ontwikkeling van criminaliteit in de buurt doet zich weer het verschijnsel voor dat er elk jaar meer burgers zijn met een negatieve perceptie op de ontwikkeling in het afgelopen jaar dan een positieve, terwijl het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt een stijgende trend vertoont.

Slachtofferschap criminaliteit

Tussen 2005 en 2017 is het slachtofferschap van delicten bijna gehalveerd. Deze dalende trend is te zien in alle 'traditionele' vormen van slachtofferschap van criminaliteit: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten. Slachtofferschap van cybercriminaliteit, dat sinds 2012 wordt bijgehouden, is ten opzichte van 2012 afgenomen maar lang niet zo sterk als bij traditionele criminaliteit. Koop- en verkoopfraude via internet vertoont zelfs een stijgende trend. Een negatieve ontwikkeling bij dit thema is dat de aangiftebereidheid een dalende trend heeft tussen 2012 en 2017. Slachtoffers melden delicten minder vaak bij de politie en doen minder vaak aangifte.

Figuur B1.2

Veiligheid en slachtofferschap criminaliteit, trend 2012-2017

Burgers en politie

In de periode 2005-2017 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het totale functioneren van de politie in de buurt gestegen. Burgers zijn ook positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. De belangrijkste reden voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost.

Preventie

Het gemiddelde aantal sociaal-preventieve gedragsmaatregelen en technische preventiemaatregelen dat mensen treffen is nauwelijks aan verandering onderhevig. Er is wel een verschuiving in het type gedragsmaatregelen dat men treft, in vergelijking met 2012 laten mensen vaker 's avonds licht branden en zetten zij hun fiets in een bewaakte stalling terwijl mensen minder vaak waardevolle spullen uit de auto meenemen of juist thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen.

2. Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar, via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt is in (zeer) sterk stedelijke en matig stedelijke gebieden positiever dan in weinig of niet stedelijke gebieden, maar de verschillen zijn klein. Het oordeel over de sociale cohesie in de buurt verschilt juist sterk naar stedelijkheid: inwoners van landelijkere gebieden ervaren meer sociale cohesie in de buurt dan inwoners van sterk verstedelijkte gebieden (CBS 2018, p. 20).

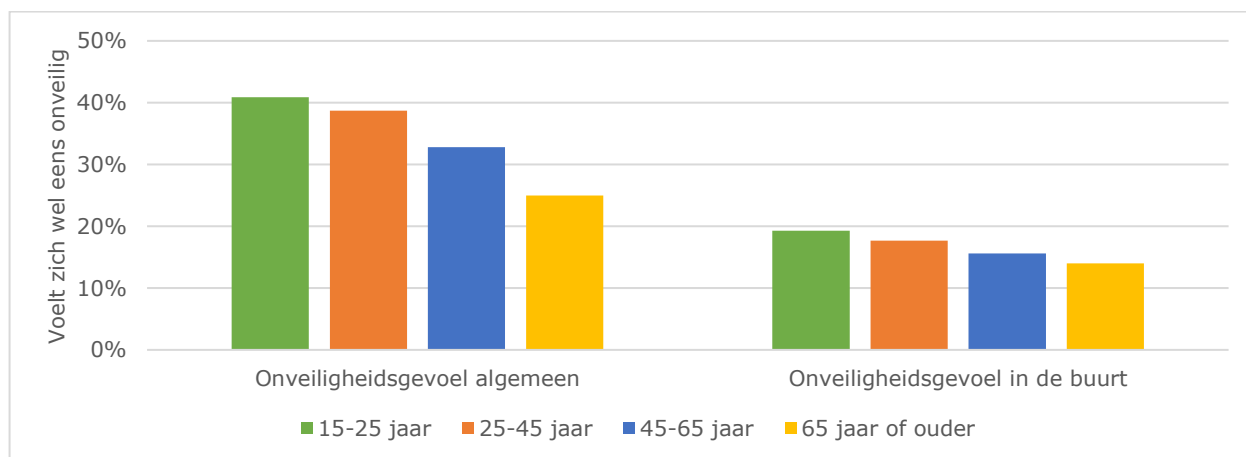
In meer verstedelijkte gebieden ervaren inwoners duidelijk meer buurtoverlast dan in minder verstedelijkte gebieden. In 2017 geeft in zeer sterk stedelijke gebieden meer dan de helft van de inwoners (52 procent) aan veel overlast van een of meer van de 13 genoemde overlastvormen te ervaren, tegen ruim een derde (35 procent) van de inwoners in niet-stedelijke gebieden (p. 22).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: 15-24-jarigen en 25-44-jarigen voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen, dan bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (p. 29). In het algemeen voelt 41 procent van de 15-24 jarigen zich wel eens onveilig en 25 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 19 procent van de 15-24 jarigen en 14 procent van de 65-plussers.

Figuur B2.1

Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2017

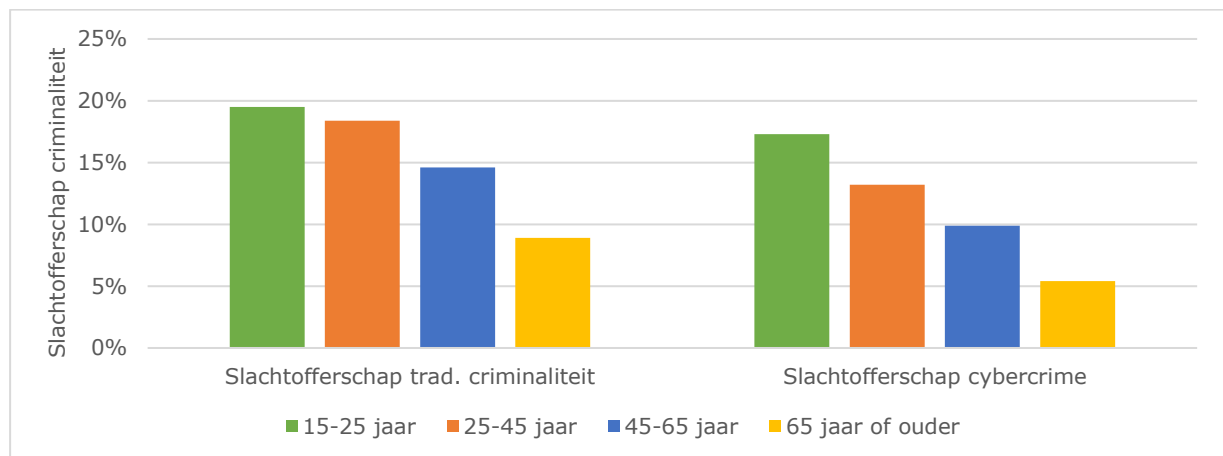
Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar leeftijd. Jongere leeftijdsgroepen zijn vaker slachtoffer dan oudere. In totaliteit zijn 15-24-jarigen met 20 procent en 25-44-jarigen met 18 procent twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (9 procent). Bij vermogensdelicten en vooral geweldsdelicten zijn de verschillen tussen leeftijdsgroepen nog groter. Alleen bij vandalisme bestaat een ander beeld. Hier zijn de 25-44-jarigen en 45-64-jarigen vaker slachtoffer dan de ouderen én jongeren (p. 41).

Evenals het slachtofferschap van traditionele criminaliteit varieert het slachtofferschap van cybercrime naar leeftijd. Ook hier is het totaalbeeld dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. In totaliteit is in 2017 het aandeel 15–24-jarige slachtoffers met 17 procent ruim drie keer zo groot als het aandeel 65-plussers (5 procent). Ook bij cyberpesten zien we dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. Bij koop- en verkoopfraude en bij hacken zijn naast 15–24-jarigen ook 25–44-jarigen relatief vaak slachtoffer. Bij identiteitsfraude is het beeld afwijkend: hier zijn jongeren minder vaak slachtoffer dan de oudere leeftijdsgroepen (p. 43).

Figuur B2.2

Slachtofferschap criminaliteit naar leeftijd, 2017

Burgers en politie

In zeer sterk stedelijke gebieden is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt groter dan in minder verstedelijkte gebieden. Zo is 30 procent van de inwoners van sterk stedelijke gebieden (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, terwijl dit aandeel in weinig en niet verstedelijkte gebieden rond de 25 procent ligt. Een vergelijkbaar patroon bestaat bij het oordeel over het totale functioneren van de politie in het algemeen. In zeer sterk verstedelijkte gebieden is 36 procent hierover (zeer) tevreden, terwijl dit aandeel zich in minder verstedelijkte gebieden rond de 30 procent beweegt (p. 52).

In zeer sterk stedelijke gebieden zijn inwoners relatief positief over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. Inwoners van sterk-, matige-, weinig- en niet-stedelijke gebieden verschillen niet wezenlijk van elkaar in hun tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie. Dit beeld dat met name inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden positiever oordelen, en dat de andere stedelijke gebieden relatief weinig van elkaar verschillen zagen we ook al bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie (p. 57).

Preventie

Het sociaal-preventieve gedrag verschilt naar stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont, maar de verschillen zijn per item anders. Zo gebeurt 'het meenemen van waardevolle spullen uit de auto' vaker in meer verstedelijkte gebieden dan in minder verstedelijkte gebieden (met uitzondering van zeer sterk verstedelijkte gebieden waar dit vrijwel even vaak gebeurt als in niet stedelijke gebieden), terwijl dit bij 'het 's avonds het licht laten branden bij afwezigheid' juist omgekeerd is: dit gebeurt vaker in minder stedelijke gebieden (p. 59).

Het gebruik van technische preventiemaatregelen is in het zuiden en oosten van het land hoger dan gemiddeld, dit komt voor een groot deel omdat in deze streken woningen vaker zijn voorzien van (rol)luiken voor ramen en deuren. Buitenverlichting en rolluiken voor ramen en/of deuren zijn in minder verstedelijkte gebieden meer aanwezig dan in meer verstedelijkte gebieden. De aanwezigheid van extra veiligheidssloten en alarminstallaties verschilt relatief weinig naar stedelijkheidsgraad, met uitzondering van zeer sterk stedelijke gebieden: hier zijn deze voorzieningen, net als buitenverlichting en rolluiken, duidelijk het minst aanwezig (p. 61).

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2018), Veiligheidsmonitor 2017, Den Haag (online publicatie)
<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/09/veiligheidsmonitor-2017>